

Молода Україна

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ МОЛОДІ

РІК ВИДАННЯ XXXVII

ТРАВЕНЬ — 1987 — МАЙ

Ч. 366

В.С. Куткін. „І НА ОНОВЛЕНІЙ ЗЕМЛІ“ 1964.

За мотивами твору Т.Г. Шевченка.

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

в Канаді:

В. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario
Gregory Hawryluk
18 Meadowbrook Ave.
St. Catherines, Ont., L2M 7H1

Ihor J. Lysyk
885 Beaufort Ct.
Oshawa, Ont. L1G 7J7

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C. Y2A 6X3

Vira Kanareisky
6639-43 Rd., Rosemount
Montreal, P.Q. H1T 2R7

В США:

Iw. Ivahnenko
72 Feather Bed In.
Hopewell, N.J. 08525

Leonid Jemetz
2941 Amboy Road
Warners, N.Y. 13164

W. Ponomarenko
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Muchajlo Ihnatenko
2 Hamburg — Wandsbek
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

В Австралії:

T. Myronenko
P. O. Box 302
Parramatta, N. S. W.
Australia 2150

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді
Голова ЦК: О. ПОШИВАНИК

Редагує Колегія:

Л. Ліщина — редактор,
С. Голубенко, Ю. Криволап,
В. Родак, А. Лисий,
О. Пошиваник,
О. Харченко, Л. Павлюк.
Це число редагував: О. Харченко
Адміністратор Зіна Корець

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association — ODUM

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: A. Poszewanyk

5240 N. Le Claire Ace.
Chicago, Ill. 60630, USA

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

- У США, у Канаді і в Україні** 15.00 доларів
Ціна одного примірника: 1.50 дол.
- В Австралії** 10.00 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 1.20 дол.
- В Англії і Німеччині** 11.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 1.25 дол.
- В усіх інших країнах Європи** 10.00 (америк.)
Ціна одного примірника: 1.00 дол.
- В усіх країнах Південної Америки** 9.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 75 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 50 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову, рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Олекса Лупій, Іл. Бондарчук, Н. Г. Д-р Юрій Криволап — Світлій пам'яті С. В. Петлюри; Дмитро Чуб — Цікава повість для молоді; Борис Олександрів — Біографія Т. Шевченка; Т. Хохітва — Художня виставка; О. Приймак — Ярмо Антоневич — професійний бандурист; Альберто Лисий у Торонті; О. Х. — 75-ліття Валеріяна Ревуцького; Остап Сокольський — Ми пам'ятаємо; Іроїда Винницька — „Кобзар“ Китайською Мовою; Л. Шанта — Ще про комету Гелія...; Іван Боднарчук — В дорозі життя; Д-р Л. Лисий — День матері,

Д-р Юрій КРИВОЛАП

СВІТЛИЙ ПАМ'ЯТІ С. В. ПЕТЛЮРИ

Доповідь виголошена 1-го червня 1986 р.
на відзначенні в Детройті 60-ої річниці трагічної
смерти С. В. Петлюри.

З власної волі, і на волі, зібрались ми сьогодні з Вами, щоб вшанувати світлу пам'ять Симона Васильовича Петлюри в 60-ту річницю його трагічної смерті з рук скритовбивці, підсланого московським окупантом України.

Розсіяні далеко по всіх континентах планети, далеко від батьківщини наших батьків, наших предків, ми схилиємо свої голови в глибокій пошані перед людиною, яку більшість з вас знає лише з переказів наших батьків та зі сторінок підручників історії чи журнально-газетних статей. Ми зібрались, щоб не лише виявити нашу духовну єдність з ідеалами Людини, яка віддала своє життя за те, „щоб Вкраїна цвіла в волі буйним квітучим розвою“, але й також запевнити її, що смерть її не була марною.

*Спи, Батьку, спокійно — без болю й тривоги,
І далі будь певний в святім тобі ділі.*

Бо шлях наш в прийдешність — це шлях перемог.

Чому такий піетизм з нашого боку до сина звичайного візника з Полтавщини, життя якого було так передчасно, в такий жадливий спосіб, обірване пострілами скритовбивці на одній з вулиць Парижу?

Коли хоч поверхово перегланути історію України 19-го і 20-го віків, то годі не завважити, що найсвітлішими постатями в цей історичний період були Тарас Шевченко, Іван Франко, Михайло Грушевський і Симон Петлюра. Вони своєю творчістю і відданістю вказали нашому народові, перебуваючому у темряві національно-соціального поневолення, істинний шлях боротьби за своє національне й духовне визволення.

Тарас Шевченко став Пророком і сумлінням нашого народу. Він очистив його від бруду духовного поневолення та поставив на сторожі його національної правди своє вогненне слово.

Іван Франко дав нам своїх безсмертних каменярів, щоб вони молотами розбивали скелю нашої байдужості до долі зневірених у рабському поневоленні наших братів і сестер на батьківщині суцях.

Михайло Грушевський віднайшов нам нашу забуту та ворогами викривлену, приховану історичну правду та пригадав нам — „хто ми, чіх батьків діти!“

І нарешті — Симон Петлюра, який очолив та дав правдивий напрям кращим синам і дочкам України у їхній боротьбі за визволення з-під вікового національно-соціального гніту. Як відомо, все вагоме, велике, переломове, що відбувалось тоді в 17-21 роках в Україні, мало характер збірної творчості та зусиль кращої, свідомішої частини українства. Український народ, довгі роки перебуваючий в неволі, трапив багато енергії в шуканнях, спря-

мованих на віднайдення себе і з метою визначення та окреслення духовних основ для свого суспільно-політичного кредо. Симон Петлюра був тією людиною, яка серед багатьох тодішніх військових і політичних діячів віддзеркалювала те, до чого своїми внутрішніми силами прямувала Українська Національна Революція. Тому, й не дивно, що Українська Національна Революція, кристалізуючись та намагаючись розв'язати свої питання, все більше і більше нерозривно починає пов'язуватись з особою Симона Петлюри і, нарешті, виносить його на чоло українського державного будівництва. Українська Національна Революція своїм характером, в протигагу більшовицькій, як відомо, не була жорстокою, не була кривавою. Ранній вплив духовної семінарії на формування світогляду Симона Петлюри був своєрідним символом глибокої української моралі та чеснот, що й віддзеркалювалось в коженденних діях цієї Великої Людини.

Симон Петлюра своїм еством був українським самостійником. Ще до вибуху Першої світової війни він пройшов тернистий шлях українського патріота. Живучи серед злиднів, будучи переслідуваним за свої національні переконання, він дуже скоро усвідомив, що злидні, темнота, горе були пов'язані не так з соціальним, як з політичним поневоленням України. Це раннє усвідомлення вивозило його від усяких „доктрин“ та „орієнтацій“ того часу, які так трагічно на початках гальмували розмах Української Національної Революції.

Симон Васильович Петлюра був революціонером. Він горів самопосвятою і жертвенністю для своєї батьківщини. Підпілля, тюрми, Революційна Українська Партія стають для майбутнього Голови Директорії Української Народньої Республіки і Головного Отамана Українських Збройних Сил великою школою, і тому Симон Петлюра зустрічає революційні дні не з купою засвоєних революційних фраз та кличів, а з усвідомленням, що суспільно-політичні ідеали досягаються лише рішучою дією. Тому й не дивно, що ми бачимо його на різних становищах організації Української Армії, де він вогнем своєї душі, відвагою і хоробрістю запалює та пориває вояцькі маси у вирішальні для України хвилини.

Як відомо, більшовицька революція, своєю брутальністю та підступною тактикою, за допомогою великої частини вцілілого на той час державного апарату московської імперії, розбила та окупувала Україну. Перемогу над Україною здобуто завдяки брутальному насильству та розпаленням найнижчих людських інстинктів. Але вартості, які виявила Українська Національна Революція, залишилися незнищенні, вони глибоко вкорінились в душах українських патріотів, в душах українського народу, бо вони відповідали основним уявленням

української людини про світ, його розвиток, його майбутнє, основні вартості та суспільно-політичні ідеали. А символом Української Національної Революції залишилась і надалі Українська Народня Республіка та Голова її уряду Симон Васильович Петлюра. Тож, хоч окупантові з Півночі пощастило фізично осідлати територію України, дух „петлюрівщини“ жив далі та передавався на інші відтинки українського національного життя: пригадати хоч би період відродження Української Автокефальної Православної Церкви, очоленої Великим Митрополитом Василем Липківським, та оформлення українських революційних ідей в українській літературі й мистецтві в період Українізації в 20-30-тих роках. Москва тоді зрозуміла, що фізична окупація української території не приносить їй бажаних наслідків. Тоді вона вдалася до ганебного, імперією виправданого засобу — фізично знищити того, хто став символом духовної та державно-політичної суверенності України.

25-го травня 1926 року на вулиці Расін в Парижі загинув підступно скошений кулями Символ незалежної України.

Це — та страшна дійсність змагання двох народів, великого суперництва двох протилежних концепцій людського життя. Впав підкошений кулями московського агента Символ українських ідеалів, але вируючі хвилі революції не зникли. Вони набирали нових сил. Змінились форми організаційних сил, змінились люди на керівних постах, але суть боротьби залишилась та сама і залишатиметься й надалі так довго, аж доки не сповняться заповітні мрії Лицаря-Петлюри:

„Українські мечі перекуються на рала тільки тоді, коли — гасло — Українська Незалежна Держава — перетвориться в дійсність і забезпечить отому ралові — можливість зужиткувати рідну землю плодючу з її незчисленними багатствами не для потреб третього, або — другого з половиною чи якого іншого інтернаціоналу, а для устаткування і зміцнення власного державного добра і збагачення рідного народу.“

На цьому можна було б і закінчити свої думки в трагічну річницю смерті Симона Васильовича Петлюри. Але мимоволі напрошуються питання: а що далі, як далі? Що ми маємо робити, яку роль повинні ми відіграти у цій ще далеко незакінченій боротьбі? Це стосується особливо тих з нас, молодшого покоління, які народились і виростили поза межами України.

Поперше, ми мусимо себе постійно духовно і морально переозброювати і доозброювати, оновлювати і відсвіжувати наші переконання в неминучості відновлення самостійної, ні від кого незалежної Української Держави. Очевидно, що нам її не подарують, а її треба буде виборювати, і до цієї боротьби й потрібно готуватись кожного дня, кожної хвилини. Нашою повсякденною девізою, нашим національним „Вірую“ мусять бути незабутні слова Петлюри:

„В Українську Державність ми віруємо, українську державність ми ісповідуємо, в її неминучості ми переконані. Для нас вона є до певної міри живою реальністю, бо ідею її ми носимо в серці, бо її духом, потребами овіяне все життя.“

Отож, саме в цьому напрямку мусять бути спрямовані всі наші зусилля, як рівнож у напрямку виховання наших наступників, нашого молодшого покоління.

Подруге, зі слів Симона Петлюри ми знаємо, що „сучасне панування московського большевизму на Україні — це тяжка життєва й політична школа для українського народу“. Доказом цього може служити останній з великих злочинів Москви супроти українського населення в Чорнобилі — ядерна катастрофа на тамошній атомній електростанції.

Дуже можливо, що з тактично-стратегічних міркувань на Україні будувались атомні електростанції з не дуже то надійними засобами безпеки в густо заселених районах. І тепер український народ сотнями років муситиме платити своїм здоров'ям за таку „братню“ опіку „старшого брата“.

Чорнобильська трагедія також ще раз довела як мало світ знає про нашу Україну та ще більше підтвердила нашу всебічну кволість і нездібність негайно і ефективно реагувати як організована спільнота в країнах нашого поселення на події, які відбуваються на нашій Україні. Словами поета, Чорнобильська трагедія показала, що:

*З орлів нестриманих, крилатих
Ставали ми пінгвінами без крил...
...Були ми всі безбарвні, рівні, сірі...
Усі однакові: безсилі і смішні...*

Це — трагедія нашої діаспори. Ми вміємо організуватись на нижчому, парафіяльному рівні, але залишаємось „пінгвінами без крил“, нездібні, неспроможні, коли йдеться про всенациональну ефективну й тривалу організованість. Не хочу сказати, що ми наче приречені. Ні, вина тут не чиясь, а така наша. Ми — мало зацікавлені творити, розбудовувати та обсаджувати чи призначати на потрібні пости, посади відповідних кандидатів, кваліфікованих людей, які могли б належно репрезентувати не лише наші інтереси, але й вчасно реагувати на події, які відбуваються на нашій поневоленій батьківщині. Досить при цьому пригадати пресові повідомлення та передачі телебачень. Адже головні телевізійні мережі й інші засоби масової інформації та чимало відповідальних державних діячів західних держав, особливо в Сполучених Штатах, і далі дивляться на Україну як на провінцію Росії.

А де ж ми, де наша діаспора? Що ми передамо своїм дітям? Нас наче не існує. Невже й далі потрібно позичати так званих „спеців“ з різних центрів російських студій, щоб вони навчили масового англломовного глядача правди про Україну? Та й не дивно, бо як слушно завважав І. Солончак у *Свободі* з 8-го травня цього року — „...який же мав

МОЛИТВА ЗА ПЕРЕСЛІДУвану ЦЕРКВУ

бути підхід телевізії в інших країнах, коли в столиці держави (Київ!), яка вся повинна бути сповита в траур, політичний і державний провід влаштовує публічні ігрища, передавані на всю країну, а в фрагментах, призначених на закордон, демонструється, як представники нації найбільш прибитої чорнобилською трагедією замітають широкими шараварами московську вулицю у жвавих танкових присядах“.

Правда, що від наших братів і сестер, які перебувають під чобітьми КГБ, кращого, — можливо, — й не можна було сподіватись. Але де ж були ми?! Де була організована, національно свідома українська діаспора? Де був її могутий, рішучий голос?! Його не було!

І мимоволі знову приходять на думку звернені до української еміграції слова Симона Петлюри:

„Не марнотратним, не яловим повинно бути життя й перебування нашої еміграції поза межами батьківщини, а повним глибокого змісту та корисних наслідків для рідного краю“!

„Ми стали ніби фаталістами всі і навіть не намагаємось виявити свого Я і своєї волі. Власне оця риса в сучасних настроях нашої еміграції... є свідомством не дуже добрим для нашої справи“.

Що ж робити? Відповідь знову знаходимо в словах Петлюри:

„...Треба свіжого повітря і ясного світла, щоб розвіяти чад і приглушити безкарність державно недисциплінованих елементів нашої еміграції“.

„...пріоритет державности над партійністю, загальнонаціональних інтересів над класовими, груповими, партійними ми мусимо на еміграції зрозуміти і відчутти як категоричний імператив, як одну з головних умов нашого державного будівництва“.

І якщо ми, мої дорогі, нарешті не усвідомимо істини і не сприймемо цих слів, як імператив, як наказ, чи як заповіт, то залишатись нам на віки вічні погноєм, дуже можливо, що й радіаційним погноєм на своїй власній землі. А діаспора з „орлів“ таки стане „пінгвінами“ — безсилою і смішною в очах своїх нащадків і в очах інших народів світу!

Вшановуючи сьогодні пам'ять Симона Васильовича Петлюри, ми можемо самі собі сказати, що вибір у нас може бути тільки один, тільки той, на який вказував нам і за який загинув наш Голова Держави і Головний Отаман її військ. ■

„Українські Вісті“ 8 червня 1986

МОЛОДЬ – МАЙБУТНЄ НАЦІЇ!

Допомагайте молоді морально і матеріально. ОДУМ потребує Вашої помочі!

У неділю 14 червня цього року по всьому світі відбудеться День Молитви за Переслідувану Церкву і Страждаючих Християн в Советському Союзі та у Східній Європі. Кестон Коледж Канади закликає всі віровизнання в Канаді молитися в неділю 14-го червня, у Міжнародній День Солідарности із Переслідуваними Християнами під комунізмом. Кестон Коледж був заснований 1969-го року в Англії, як відповідь християнам у Советському Союзі, які просили, щоб священник Майкел Бордо був їхнім голосом на Заході.

Західні Церкви, уряди, університети і преса зверталися до Кестон Коледжу за правдивими інформаціями про релігійне життя в комуністичних країнах. Кестон Коледж ретельно повідомляв про порушення прав людини і свободи релігії в Советському Союзі та у східній Європі. У Канаді тепер діє філіял Кестон Коледжу, під назвою — „Кестон Канада“. Сьогодні християни, євреї, мусульмани та віруючі інших релігій страждають і вмирають від тортур у советських тюрмах, психушках і концтаборах. У нацистській Німеччині було 45 концтаборів, а в Советському Союзі тепер нараховується коло трьох тисяч концтаборів. Кестон Канада просить кожную церкву і релігійну громаду в Канаді молитися за звільнення тих, що в тюрмах, психушках і концтаборах, за їхню свободу релігії, та щоб Господь-Бог тримав їх під своєю опікою.

З приводу Дня Молитви за Страждаючу Церкву, Кестон Канада розсилає до поодиноких церков у Канаді фотознімки в'язнів, їхні прізвища, супровідні листи, тексти молитов та адреси їхнього ув'язнення. На тих довгих списках є православні, католики, баптисти, євреї, мусульмани та вірні інших віровизнань.

Деякі церкви в Канаді вже повідомили про молитовні стійки, які триватимуть протягом 24 годин, починаючи в суботу 13-го червня. Перед церквами, в яких відбуватиметься молитовна стійка, висітимуть обведені колючим дротом фотознімки в'язнів за релігійні переконання, і ті фотознімки будуть освічені свічками, символом надії. Протягом тижня, починаючи в неділю 14 квітня, в Канаді демонструватимуть кінофільми про страждаючу Церкву і переслідування вірних під комунізмом, та будуть виголошені доповіді на цю болючу тему.

Кестон Канада розсилає до поодиноких церков молитву англійською мовою. „За Залізною Завісою є Церква Поневолена, але Христос є і там рятівником, якого поневолені і переслідувані люблять так само, як і ми. Хоч люди там говорять іншими мовами, і живуть тисячі кілометрів від нас, проте вони є частиною нашої християнської сім'ї, і ми повинні молитися за них. Нам Біблія наказує — Пам'ятати тих, що в тюрмах! О! Боже! Пошли їм силу витримати тяжку неволю! І позбав їх від страждань і страху!“

Якби я був у тюрмі, поряд з ними, що міг би я зробити для облегшення страждань моїх братів, які караються в ім'я Господне.

Боже! Навчи нас — як допомогти нашим братам, і що ми маємо робити для їхнього рятунку“.

ДАЙТЕ ПРАВО НА МОЛИТВУ!

‘Я, Ірина Дякова, дружина заарештованого 4-го червня 1986 р. в Києві православного християнина Павла Проценка, звертаюся до християн усього світу з проханням про допомогу“, — так розпочинається передане по телефону з Києва до Америки прохання матері дволітньої донечки Ірини Дякової. Вона називає свого заарештованого чоловіка „зразковим християнином, практикуючим, який вивчав Біблію і писання Святих Отців Церкви“ і якому „не байдужа доля Православної Церкви в СССР“.

Заарештованого тримають у Київському КГБ, у тюрмі разом із бандитами-криміналістами, які знущаються над ним, заохочувані до цього кагебістами. „Мого чоловіка заарештували за те, що він є активним віруючим християнином“ — заявила Ірина Дякова і подала адресу КГБ в Києві, куди прохає писати і допомогти їй рятувати чоловіка:

**Прокуратура м. Києва
252011, Київ
вул. Резницька 13/15, квартира 217.
Укр. ССР.**

Дружина заарештованого подала також адресу, на яку можна писати до неї, з підтримкою права на молитву в Україні:

**25147, Київ — 147
вулиця Ентузіястів 31, кварт. 54.
Шумак Г. М. (Для Ірини Дякової).
Укр. ССР.**

ЗУСТРІЧ ОДУМ-У 1987

29-та Конференція ЦК ОДУМ-у, що відбулася 2 травня 1987, схвалила місце і дату одумівської Зустрічі 1987, а саме: місце — Одумівська Оселя „Україна“, Дорчестер, Онт., дата — День Праці, у днів від 4 до 7 вересня 1987 р.

Свою цьогорічну Зустріч ОДУМ присвячує рівноапостольному князеві Володимирові Великому, який перед охрещенням Русі-України сам охрестився 987 року.

У п'ятницю 4 вересня — товариська вечірка молоді, господар філія Лондон.

У рамках зустрічі, в суботу 5 вересня — спортивні змагання молоді і молодшого юнацтва, а також відбудеться Ідеологічна Конференція, на якій буде виголошено ряд доповідей на теми:

1) Завдання Української Діаспори, та 2) Завдання ОДМУ-у.

У суботу ввечорі — Бенкет, на якому доповідачами будуть: Наталка Павленко і Тарас Ліщина. На бенкеті приграватиме оркестра „Нове Покоління“. Дефіляду в неділю 6 березня та концерт одумівських мистецьких ансамблів і гуртків самодіяльності призначено на вшанування основоположника і Почесного Члена ОДУМ-у світлої пам'яті Івана Павловича Багряного, з приводу 80-річчя від дня його народження. Доповідь про життя і творчість поета виголосить перед концертом інженер Олексій Коновал, СВІ. У неділю у вечірній час — Одумівська Ватра.

Організаційний Комітет Одумівської Зустрічі 1987

Борис ОЛЕКСАНДРІВ

БІОГРАФІЯ Т. ШЕВЧЕНКА У ІНТЕРПРЕТАЦІЇ О. КОНИСЬКОГО, П. ЗАЙЦЕВА ТА М. ШАГІНЯН

(Продовження з березневого числа)

Далі Белінський оповідав про ті прикросці, що спіткали цензорів Кулішевої „Повісти про український народ“, і про те, як взагалі почала тоді лютувати цензура. „От що роблять ці скоти, безглузді ліберальчики! Ой, уже мені ті хахли! Культивують лібералізм в ім'я галушок і вареників із свинячим салом!“ На такому ідейному рівні стояв цей прославлений російський „западник“!¹⁵⁾

Якщо вже говорити про російське оточення Шевченка, то з багато більшою рацією слід згадати графів Толстих (Федора і Олексія, особливо Федора), братів Курочкіних — Василя й Миколу, особливо останнього, відомого російського повістяря І. С. Тургенева, братів Жемчужникових, що були, як пише Зайцев, „людьми винятково доброго серця, а з-поміж росіян справді щирими українофілами.¹⁶⁾ Не можна не згадати, звичайно, В. Жуковського і К. Брюлова, що спричинилися до викупу Шевченка з кріпацтва. Але два останні були тільки напів-росіянами, людьми широких, ліберальних поглядів, а перш за все — мистцями, що мали певний вплив на формування естетичних смаків раннього Шевченка, але не поетового світогляду у широкому розумінні. Про це досить докладно й переконливо говорить М. Шагінян у розділі четвертому своєї праці про Шевченка.¹⁷⁾

Всупереч згаданому твердженню Белінського, більшість згаданих тут осіб з російського оточення Шевченка висловлюються про поета з надзвичайною пошаною.

Поминаючи згадані вже попередньо теплі спомини доньки графа Федора Толстого Катерини Юнге, сина поміщиці Наталі Суханової-Подколзної — Бориса Суханова, мистця-різбяря Мікешина, поета Якова Полонського, А. Герцена та деяких інших осіб, що їх згадують у своїх працях і Кониський і Зайцев, наведемо тільки проникливу думку видатного, тепер замовчуваного росіянами поета й критика Аполлона Григор'єва. У квітневому числі журналу „Время“ за 1861 рік він писав:

„Щодо краси і сили поезії багато хто ставить Шевченка врівень з Пушкіним і з Міцкевичем. Ми підемо далі: у Шевченка сяє та гола краса поезії народньої, якої у Пушкіна і в Міцкевича лише іскорки блищать. Натура Шевченка світліша, простіша і щиріша від натури Гоголя, великого поета України, що поставив себе у фальшиве становище — бути поетом цілком чужого йому побуту російсько-го... Шевченко останній Кобзар і перший великий поет нової великої літератури“.¹⁸⁾

Якщо з таким високим признанням ставилися до

Шевченка представники російської, а також польської передової думки (тут до речі згадати поетові взаємини з польськими революціонерами Бр. Залеським, С. Сераковським, Станевичем та інш.), то наскільки більшу підставу до пошани, до захоплення своїм геніяльним земляком мали його друзі-українці. „Молоді наші мрії, — писав Куліш 1846 р. — здавалось мені, знайшли своє оправдання: царство вищого розуму, царство спасенних задумів мов би вже наступало... Справді, наші молоді мрії знайшли в Шевченкові благословенне оправдання, знайшли запоруку своєї будучини“. Приїхавши на Різдво 1846 р. до Києва, Куліш застав „своїх любих киян дуже щасливими, а найщасливішим був між ними Шевченко. Він бо тоді і сам у собі чув, і всі як одне серце чули, що подає яко поет надії грандіозні“. „Високі ноти національної кобзи Шевченкової“ були „пророчим взиванням Кобзаря кобзарів українських“... „Се вже був не кобзар, а національний пророк. Восторженому щастям, наукою і поезією, мені здавалось, мов би перед нами сталося те, чого дізнав на собі ветхозавітний посол Господень... Київська інтелігенція, лучче сказати, плодюча її частина, обгортала українського барда глибоким почитанням“. Кияни, за словами Куліша „взирали на Шевченка як на якийсь світильник небесний, і се був погляд праведний... Шевченко з'явився між нас, яко видиме оправдання нашого натхнення звиш...“ Згадував Куліш і про те, як Шевченко навчав їх ненавидіти москалів, яких не називав інакше, як кацапами.¹⁷⁾

Не менш захоплено згадував про Шевченка в своїх споминах Микола Костомаров:

„Тарас Григорович прочитав мені свої ненадруковані вірші. Страх огорнув мене... Я побачив, що Шевченкова муза роздирала заслону народнього життя. І страшно, й солодко, й боляче, й привабливо було туди заглянути!!! Поезія завжди йде попереду, завжди відважується на сміливе діло; її слідами йдуть історія, наука та практична праця... Тарасова муза прорвала якусь підземну гать, уже кілька віків замкнену багатьма замками, припечатану багатьма печатями, засипану землею, навмисне забраною й засіяною, щоб сховати для потомства навіть, пам'ять про місце, де є підземна порожнеча. Тарасова муза сміливо ввійшла в цю порожнечу із своїм негасним світильником і відкрила за собою дорогу і соняшному промінню, і свіжому повітрю, і людській цікавості. Легко було входити в це підземелля, коли повітря туди дістанеться; але яка людська сила може встояти проти ві-

кових випарів, що вбивають в одну мить усі сили життя, що гасять усякий земний вогонь!.. Однак поезія не злякається ніякого згубного випару, якщо вона — справжня поезія; і не погасить її світильника ніяка історична або моральна вуглекислота; бо цей світильник горить нетлінним вогнем — вогнем Прометея...¹⁸⁾

Чимало місця уділяє П. Зайцев описові взаємин Шевченка з княжною Варварою Репніною, з якою познайомився поет під час свого перебування в маєтку її батька, князя Репніна, в Яготині. Ці взаємини цікаві для нас тим, що закохавшись в молодого, тридцятилітнього тоді поета, княжна Репніна написала автобіографічну повість, у якій дала надзвичайно цікаву характеристику і собі самій, і „вбранцеві свого серця“. Шевченко, як оповідала княжна, відразу зробився в їхньому домі „своєю людиною, одним із тих, що з ним так вигідно на селі, кого приємно бачити в салоні і кого можна залишити самого, не боячись, що він через дрібничковість образиться“. Шевченко носив модний тоді сірий довгий сурдут „у талію“ з оксамитним коміром і модний, високо, аж під підборіддя зав'язаний шаль-крават. Про зачіску не дуже дбав. Голив вуся, але залишав негусті бакенбарди. Був середнього зросту, але міцної тілесної будови. Широкі плечі, широка талія й легка сутулість надавали його постаті того особливого характеру, що його росіяни називають „угловатістю“, а французи *gaideur des manieres* або *absence de grace*: у руках його не було гнучкості, граціозності. На смуглявому лиці знати було легкі сліди віспи. Був русявий. На перший погляд обличчя його видавалося звичайне, але кожного, хто хоч трохи приглянувся до нього, чарували його невеликі, але виразисті сірі очі, що світилися надзвичайним розумом і дивною добротою... „їв і пив, як усі смертні, і кожний, увійшовши до кімнати, де він перебував з молодими людьми... ніяк не міг поставити його на вищий ступінь, ніж інших: цілими годинами міг віддаватися найпустішій, банальній розмові і навіть, як здавалося, захоплювався нею. Він був добрий до слабости й легкодухий до жорстокости, нерішучий, а разом із тим і похопний до необміркованих вчинків. Його не можна було не любити, але для всіх, хто справді любив його, він був джерелом турбот, безупинних переходів від захоплення до обурення, від співчуття до охолодження“.

Але він „був поетом у всій широчині цього слова: віршами своїми він покоряв усіх, він витискав із очей своїх слухачів сльози ніжности і співчуття, він настроював душі на високий діапазон своєї ліри, захоплюючи всіх; він притягав до себе старих і молодих, холодних і палких. Читаючи свої чудові твори, робився він чарівливий; музичний голос його переливався у серце слухачів усі глибокі почуття що владно панували тоді над ним самим. Він був обдарований більше, ніж талантом, — йому даний геній, і чутлива й добра душа його настроювала його віру на високе й святе.“¹⁹⁾

Тут же в Яготині несподівано сталася подія, що дуже вразила і схвилювала Шевченка. „Платон Лукашевич, — оповідає П. Зайцев, — прислав до Яготина з Березені свого кріпака з листом до Шевченка. Посланець у тяжкий мороз зробив не менше як 25 верст пішки. Це обурило Шевченка, і він написав ученому дідичеві різкого листа. На це дістав такою самою дорогою відповідь, у якій осканенілий Лукашевич здобувся на уціпливий „дотеп“, — що він має 300 таких „йолопів“, як Шевченко. Поет, оповідаючи про це княжні, „плакав од болю“. Княжна не знала, що сказати, що зробити, щоб потішити його. „Я, — згадувала вона, — притулила його голову до своїх грудей, обійняла його, цілувала йому руки, цілувала б йому ноги. Я хотіла довести йому, що коли знайшовся негідник, який замість радіти, гордитися й почувати себе щасливим, що геніяльний син його рідного краю визволився з цієї ганьби (тобто кріпацтва), цим йому дорікає, то є істота, що шляхетні почування й священний вогонь ставить вище від випадковости народження“. Шевченко заспокоївся, „розвеселився й оживився, з дивною легкістю перейшовши від смутку до веселости“.²⁰⁾

Етап за етапом, подію за подією у поетовому житті розглядає Зайцев у своїй книжці. Заслання, умови життя й праці в Новопетрівському форті, листування з друзями, щоденник, захоплення й розчарування дружиною коменданта Новопетрівського форту пані Агатою Усковою, участь в експедиції Бутакова, спроби писати повісті, повернення із заслання, взаємини із петербурзькою громадою, друга подорож на Україну, кропітка праця над офортами і, нарешті, хвороба й смерть Шевченка — все це сумлінно відзначає біограф у своїй праці. Набагато повніше, ніж зробив це Кониський, висвітлює він, на основі новіших даних, історію нещасливого сватання Шевченка до новгородської артистки Піунової та до Ликері Полусмаківни, що обірвалося таким гірким для поета фіналом. Перед нами проходять довгою шеренгою рельєфні образи поетових сучасників, зокрема українців братів Михайла й Федора Лазаревських, О. Бодяньського, Я. Кухаренка, В. Григоровича, В. Білозерського, Г. Сошенка, Є. Гребінки, М. Костомарова, Й. Куліша, М. Максимовича, С. Гулака, О. Марковича, В. Тарновського, братів Закревських, А. Чужбинського, В. Забіли, А. Лизогуба, М. Щепкіна. А. Козачковського та інших — як фактичне спростування виображеної для нього советськими шевченкознавцями „відчужености“ від тодішнього українського середовища. Цінною прикметою праці П. Зайцева є й те, що, висвітлюючи певні етапи життя поета, він не забуває звернутись до його поетичних текстів, що дає нам повніший, так би мовити, засвідчений самим Шевченком, його внутрішній образ.

З цілковито зрозумілих причин (написана 1944 р. в Москві як докторська дисертація) відмінно від двох згаданих праць про Шевченка є праця **Марієтти Шагінян, „Тарас Шевченко“**. В передмові

до читача М. Шагінян каже, що її завданням було дати живий образ Шевченка — творця і мислителя. На загально-відомих фактах з біографії поета вона не зупиняється, або згадує їх лише настільки, наскільки без цього не можна було обійтись. Праця складається з 8-мох тематичних розділів: 1. Поетика Кобзаря, 2. Драматургія, музика, малярство, 3. Проза, 4. Естетика, 5. Любов, 6. Аральська експедиція, 7. Т. Шевченко й тижневик „Іскра“, 8. Т. Шевченко і Чернишевський. Частина розділів зроблена виключно на архівному матеріалі. Зрозуміла річ, що Шагінян дотримується офіційного курсу в советському шевченкознавстві, намагаючись зробити поета „своїм“ серед усіх народів СРСР, а перш за все в Росії. Для цього їй доводиться частинно йти слідами офіційних марксистських літературознавців типу Бельчикова²¹⁾, який системою доволіно зроблених зіставлень і цитат намагався висунути „теорію“ про розходження між українським громадянством і Шевченком, підкреслити його залежність від російських революційних критиків і мислителів того часу, зокрема Добролюбова і Чернишевського. Послідовно вона приймає й офіційну характеристику поетових „друзів“ (беручи слово „друзі“ в лапки), зокрема Куліша і Костомарова, що були, мовляв, „апологатами царського ладу, буржуазними націоналістами“. Працю М. Шагінян докладно проаналізував В. Петров у статті „Провідні, етапи розвитку сучасного шевченкознавства“ (УВАН, 1946), а також М. Глобенко у статті „Шевченко в советському літературознавстві“ (Записки НТШ, том СLXI, стр. 185-186), Перший з них відзначає її фактичні огріхи, недоречні й невдалі спроби, приміром, розмежувати мову Шевченка й „галицькую смесь“ (стр. 12, 270 — I вид.) або перекласти „випади Шевченка проти москалів з Шевченка на Кухаренка й Куліша (стр. 60 — I вид.), а другий згадує комічні в такій книзі екскурси, як напр. міркування про відміну червонармієця від миколаївського солдата (стр. 87), наївну спробу критикувати мову Куліша (стр. 93-94) чи намагання „виправити“ досліди українських учених принциповими засадами Добролюбова і Чернишевського (стр. 14). Однак і Петров, і Глобенко стверджують, що „у книзі Шагінян, коли розглядати її на тлі інших видань тих і пізніших років, безперечно є багато свіжості“²²⁾ починаючи з вимоги авторки відкинути, для глибшого пізнання Шевченка, „гіпотезу того вічного батька з запорізькими вусами, в славнозвісній смушкській шапці й сіряку, що зрослася в нашому уявленні з зовнішністю Шевченка. Нам треба пригадати, що поет був молодий, був надзвичайно привабливий, його любили всі, з ким він стикався, в нього закохувалися...“²³⁾

„Свіжість сприйняття, на нашу думку, — пише далі М. Глобенко, — пояснюється насамперед тим, що авторці була знайома конфіскована в 1939 р. у Львові надзвичайна своїм охопленням і трактуванням матеріалу книга проф. Павла Зайцева „Життя Тараса

Шевченка“, а також тим, що поза межами України Шагінян далеко вільніше, без прищепленого в 1930-1937 рр. упередження і страху могла користуватися будь-якими матеріалами, насамперед спогадами про поета. Шагінян, зокрема, гостро критикує спогади Тургенева й Полонського (стр. 116), що через „празький“ „Кобзар“ 1876 р. так багато спричинилися до вкорінення серед маси читачів фальшивого образу поета. Платячи данину офіційному „вплітання“ постаті Шевченка в коло російських сучасників, вона не відриває його цілком від українського оточення, принагідно подає ряд деталей, що в стандартних советських біографіях тепер або цілком відсутні, або лишаються поза увагою читача, а тим часом мають велике значення для пізнання „справжнього“ Шевченка і його оточення (див. зокрема цілий розділ 5-й — „Любов“)²⁴⁾

Докладно висвітлює Шагінян, присвячуючи їй окремих розділ, Аральську експедицію Бутакова і участь в ній Шевченка — тобто той період у поетовій біографії, який донині залишався поза пильнішою увагою поетових біографів, наводить ще ніде не опубліковані до того уривки зі щоденника Бутакова.

Розглядаючи поетику Шевченка, М. Шагінян заперечує думку т. зв. „фолкльористів“, які ставили знак рівності між поезією Шевченка і усною народньою піснею, стверджуючи, що „велика частина творів Шевченка взагалі ніякого зв'язку з народньою поезією не має, перевищує її, недоступна для цієї поезії“, що шевченківський чотирьохстопний ямб, який становить майже третину усієї поетової продукції, перевірений за схемою А. Белого, „виявився першорядним“²⁵⁾ У розділі 2-му своєї праці Шагінян розповідає про винятковий драматичний і музикальний смак Шевченка, про те, як музикальне і образотворче мистецтво він сприймав злитно, як одну стихію.²⁶⁾ „Його історичні полотна, — пише Шагінян, — бездоганні в сенсі правдивості найменшої деталі“. Пейзаж малює він „у світлових контрастах, при чому стягає їх до однієї, домінуючої плями, будь це білі стіни фортеці або церкви на горі, або місяця в хмарах. Людей і тварин у пейзажі він дає переважно темними силуетами, не лише на засланні, але і в ранніх українських рисунках, часом роблячи їх неспівмірно-більшими. У постанях людей, в їх манері носити одяг, кого б не зображував він, завжди вгадується щось національно-українське, і це особливо сильно в солдатських сценах і в серії про блудного сина, де дано своєрідне поєднання рембрандтівського стилю з українською народньою плястикою“²⁷⁾

В розділі 3-му Шагінян аналізує прозу Шевченка, зокрема його писані російською мовою повісті, про які в 1858 році Куліш писав Шевченкові: „Якби у мене гроші, я купив би їх у тебе всі разом, тай спалив“. Признаючи певну старомодність цих повістей на той час, Шагінян, однак, признає їх не-

пересічну літературну вартість, заперечуючи не тільки осуд Куліша, але й російського письменника С. Т. Аксакова, який у дуже делікатний і щирій формі відраджував поета від писання прози. Закінчуючи цей розділ, М. Шагінян цитує цілу сторінку шевченківського тексту з повісті „Матрос“ („Прогулка с удовольствием и не без морали“), яка, на її думку, „може ввійти в першу-ліпшу хрестоматию класичних зразків“.²⁸⁾

Цікаві, хоч місцями і спірні думки та нові відомості про поета знаходимо у розділі „Естетика“, а особливо в розділі „Любов“ над яким авторка, видимо, з надзвичайною старанністю працювала і з жіночою проникливістю зуміла достежити те, що випало з поля зору попередніх біографів поета. Крок за кроком простежує вона любовні успіхи і невдачі поета, від дитячого захоплення Оксаною Коваленковою почавши і Ликерою Полусмаківною кінчаючи. Докладно аналізуючи автобіографічну „Повість“ княжни Варвари Репніної та звряючи в ній факти із зібраними нею документальними відомостями та поезіями Шевченка, Шагінян реконструює надзвичайно скомпліковану сітку любовних взаємин у житті поета під час його перебування у Яготині та околицях у роках 1843-1844. Повністю наводячи текст написаної значно згодом, на Кос-Аралі, в 1848 році, поезії „Немає гірше, як в неволі“, з присвятою Г.З., Шагінян приходить до висновку, що загадкові ініціали Г.З. належать Ганні Закревській, дружині Платона Закревського, в яку таємно, але глибоко був закоханий Шевченко і з якої навіть намалював у 1843 р. чудовий олійний портрет. Цікаво інтерпретує Шагінян уже відомі нам з біографії Кониського і Зайцева взаємини Шевченка з Агатою Усковою, яку він згодом називає „поліном“, „деревляною куклою“ і на яку пізніше він „не міг дивитись без огиди“, подає додаткові відомості про Піунову, її ментальність, зацікавлення і оточення, згадує про поетове захоплення молодою вродливою „Максимовичкою“, дружиною професора Михайла Максимовича, яку він називав „свіже чисте добро“, „незаторкнутий тип моєї землячки“, про Шевченкове бажання одружитися з кріпачкою Харитою, що скінчилось відмовою Харити, і, нарешті, Ликерою Полусмаківною, над характеристикою якої Шагінян зупиняється докладніше. Згадує вона також про взаємини Шевченка з Амалією Клоберг, відомості про яку зустрічаємо також у Зайцева.²⁹⁾ Розділ 6-й, як уже згадано, присвячений Аральській експедиції та ролі в ній Шевченка, з багатьма новими відомостями, розділи 7-й і 8-й — наголошенню в угоду „офіційній лінії“, ідейної близькості Шевченка до журналу російських революційних демократів „Искра“, до ідейних позицій Чернишевського, признаючи, щоправда, „взаємні“ впливи.

Надзвичайний літературний хист Марієтти Шагінян та її загальна симпатія до Шевченка, що чувається в цілому творі, а особливо свіжість використаних матеріалів та їх оригінальна інтерпретація надають цьому творові надзвичайно цікавих рис.

Якщо вилучити з нього неминучу в советських обставинах данину офіційній ідеологічній лінії у трактуванні постаті Шевченка — ми матимемо в творі М. Шагінян надзвичайно вартісне доповнення до існуючої вже наукової біографічної літератури про Шевченка.

Зіставляючи три згадані тут біографії Шевченка, констатуємо не лише більшу або меншу сумлінність кожного з біографів, більшу чи меншу його професійну вправність, але перш за все бачимо великий образ нашого поета на всіх відтинках і етапах його життєвої дороги, вчимося краще розуміти його творчість і глибше проймаємося його твердою вірою, що „Діла добрих оновляться,

Діла злих загинуть.“

ПРИМІТКИ:

- 1) О. Кониський, „Тарас Шевченко-Грушівський, хроніка його життя“, вид. НТШ, Львів, 1898 (т. I), т. П. П. Зайцев, „Життя Т. Шевченка“, вид. НТШ, Нью Йорк, Париж, Мюнхен, 1955. М. Шагінян, „Тарас Шевченко“, Собр. сочинений, т. 5-й, Гослитиздат, М. 1957.
- 2) О. Кониський, „Тарас Шевченко-Грушівський, хроніка його життя“, вид. НТШ, Львів, т. II, 1901, стр. 266.
- 3) О. Кониський, „Тарас Шевченко-Грушівський, хроніка його життя“, вид. НТШ, Львів, 1901, т. II, стр. 328.
- 4) Та ж праця стр. 292.
- 5) „Вестник Европы“, 1883, VIII.
- 6) Кобзарь 1876, стр. XVI.
- 7) Там же, стр. X-XIV.
- 8) М. Чалий, стр. 139.
- 9) О. Кониський, „Тарас Шевченко-Грушівський, хроніка його життя“, вид. НТШ, Львів 1901, т. II стр. 274.
- 10) На праці П. Зайцева обережно зсилається м. інш. Марієтта Шагінян.
- 11) Див. працю М. Глобенка, „Шевченко в советському літературознавстві“, Записки НТШ, т. CLXI, Нью Йорк-Париж, 1953, стр. 182.
- 12) М. Шагінян, „Тарас Шевченко и Чернышевский“, Собр. сочинений, т. 5, Гослитиздат, М. 1957, стр. 266.
- 13) П. Зайцев, „Життя Т. Шевченка“, вид. НТШ, Нью Йорк, Париж, Мюнхен, 1955, стр. 190.
- 14) Там же, стр. 319.
- 15) М. Шагінян, „Тарас Шевченко“, Собр. сочинений, т.5, розділ 4-й („Естетика“), стр. 100-123.
- 16) П. Зайцев, „Життя Т. Шевченка“, вид. НТШ, Нью Йорк, Париж, Мюнхен, 1955, стр. 387.
- 17) Там же, стр. 163.
- 18) Там же, стр. 148.
- 19) Там же, стр. 107-111.
- 20) Там же, стр. 119.
- 21) Н.Ф. Бельчиков, „Тарас Шевченко. Критико-биографический очерк“, Москва 1939.
- 22) М. Глобенко, згадана стаття, стр. 186.
- 23) М. Шагінян, „Тарас Шевченко“, Собрание сочинений, т. 5-й, Гослитиздат, Москва, 1957, стр. 34.
- 24) М. Глобенко, „Шевченко в советському літературознавстві“, Записки НТШ, том CLXI, стр. 186.
- 25) М. Шагінян, „Тарас Шевченко“, соб. сочинений, т. 5-й, Гослитиздат, М. 1957, стр. 16.
- 26) Там же, стр. 46.
- 27) Там же, стр. 53.
- 28) Там же, стр. 98.
- 29) „Русский библиофил“, ч. I, 1914.

О. Х.

МАНІФЕСТАЦІЯ В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Українська спільнота в Канаді гідно вшанувала жертви Чорнобильської Катастрофи, з приводу першої річниці тієї найбільшої ядерної трагедії в історії людства. По містах більшого українського скупчення у суботу 25 квітня відбулася молебні та маніфестації, а тиждень від 25 квітня до 2 травня Комітет Українців Канади проголосив Тижнем Пам'яті Жертв Ч.К. У Торонті 25 квітня відбулося дві маніфестації — одна загально-канадська у першу річницю Ч.К. відбулася вдень, у центрі міста, а друга українська маніфестація, відбулася на площі біля Провінційної Легісляшури, де на сьому годину вечора прибула велика маса народу з прапорами, хоругвами, плакатами і транспарентами. Програмою керувала Марія Шкамбара. Владика Ізидор Борецький очолив спільний молебен, з участю численного українського православного, католицького і баптиського духовенства та Чоловічого Хору „Бурлака“. Офіційно маніфестацію відкрив Голова Торонтського Відділу Комітету Українців Канади інж. Ярослав Соколик. Він пригадав, що Комітет Українців Канади негайно після Ч.К. запропонував допомогу потерпілим братам і сестрам в Україні — ліками та харчами. Крім того канадські українці виявили готовність прийняти на лікування в Канаду 10.000 дітей zagrożених радіацією в околицях Чорнобилю. Але пропозицію канадських українців Москва відкинула — зігнувала мовчанкою, заявивши, що в Україні все в порядку, життя іде нормально. А в дійсності з України надходять жахливі вістки — затруєні радіацією тяжко хворіють, і вмирають, при чому — лікарям заборонено подавати дійсну причину смертності; влада розлучає родини, від батьків забирають дітей. З Бальтійських країн повідомлено, що там на швидку побудовано табори для дітей, пошкоджених радіацією. Табори обведені колючими дротами... До хворих дітей не пускають навіть нещасних матерей, щоб вони могли бути зі своїми страждаючими дітьми. З Данії надійшла вістка, що біля Чорнобилю будуються конц-табори, куди привозять із Сибіру не тільки колючий дріт, а також і в'язнів, переважно українців, щоб очищувати затруєну радіацією землю.

Вільний світ мабуть так ніколи і не дізнається дійсного числа жертв Ч.К., так само, як і точно кількості жертв сталінського терору, Великого Голоду в Україні, та інших трагедій Українського Народу.

Головним доповідачем на маніфестації був посол до Федерального Парляменту Андрій Вітер. Він, між іншим звернув увагу на те, що Ігор Геращенко — ядерний фізик-інженер, який недавно зі своєю дружиною Іриною Ратушинською прибув на Захід — склав свідчення у Сенатській Комісії у Сполуче-

них Штатах. Ігор Геращенко заявив, що в наслідку Ч.К. загинуло понад 15 тисяч осіб, а не 31 особа, як подано в офіційнім радянським повідомленні. Андрій Вітер сказав, що Канадський Уряд теж пропонував медичну і матеріальну допомогу жертвам Ч.К., але що радянський уряд відмовився від будь-якої допомоги з-зовні.

На маніфестації в імені Канадського Уряду промовляв Расел Вонкер, один і висопоставлених осіб у міністерстві охорони здоров'я. Він між іншими зазначив, що на міжнародній конференції міністрів охорони здоров'я, яка відбулася у Варшаві, два тижні перед маніфестацією, та в якій він — Расел Вонкер брав участь — багато місця і часу було присвячено на порядку деннім якраз Ч.К-фі.

На маніфестації теж промовляв посол до провінційної Легіслятури Юрій Шимко, який привітав литовських, латвійських, естонських, польських та інших учасників, що прибули на маніфестацію зі своїми національними прапорами.

Напередодні першої річниці Ч.К., яка, як вважають, сталася 26 квітня минулого року, українська молодь тримала 24-ох годинну молитовну стійку в церкві святої Покрови в Торонті, а крім того у першу річницю Ч.К. українська молодь організувала, ходотон — по англійському — “Wokaton” — що відбувся 2-го травня по всій Канаді, і прибуток з якого призначений на досліди хвороби рака. ■

Олекса ЛУПІЙ

*Моя матусю,
Найперша пісне,
Ясна дорого,
Мріє провісна,
Моя тривога,
Моя матусю.*

*Нема без тебе
Пшениці в полі,
Тепла у хаті,
А в серці долі.
Сумно на святі,
Коли без тебе.*

*Коли ти поряд,
Видно далеко.
Чутно довкола,
Не мучить спека,
Не студить холод,
Коли Ти поряд.*

*Коли смієшся,
Не плачуть діти,
Птахи співають,
Рясніють квіти,
Музики грають,
Коли смієшся.*

R. CHOLKAN & CO. Ltd.

5302 Dundas St. W.
Toronto, Ont

INSURANCE FOR: FIRE: AUTO, LIFE

**УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,
НА АВТА, ВІД КРАДЕЖІ, НА ХАТУ.**

**Телефонуйте до
ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ**

Тел: 239-7733

Т. ХОХИТВА

ХУДОЖНЯ ВИСТАВКА

Цікава й знаменна культурна подія відбулася в днях 4-го та 5-го квітня 1987 року в українській парафії при церкві св. Покрови на вулиці Кавтра 3625, в Міссісага. Подією цією була виставка творів українських мистців Торонта та околиць, яка дала добру нагоду познайомити місцевих українців — любителів мистецтва не лише з творами українських художників, а й з самими художниками, які виставили тут свої твори, та мали змогу продати значну частину з них.

Виставка була зорганізована працівниками дитячого садочка при цій парафії, яким у великій, а може й вирішальній мірі допомогли батьки дітей, які належать до цього садочка. Не будемо всіх їх тут згадувати, ми їх бачили в залі під час виставки метушливих, радісних, готових до послуг... Та, віддаючи належне, треба сказати, що головним організатором і промотором цієї прекрасної та дуже успішної виставки була молоденька мама пані Міла Критюк — дружина знаного в православних колах працівника з молоддю Петра Критюка.

З огляду на місце мешкання молоденької родини Міли та Петра Критюків, двоє їхніх дітей належать до цього українського дитячого садочка й тому вони рішили допомогти працівникам цього садочка в організації та переведенні цієї виставки, метою якої було познайомити довколишнє українське суспільство з творами українських художників та дати їм змогу продати деякі свої твори, і таким чином придбати дещо фондів на потреби садочка. Приміщення для виставки дала безкоштовно вищезгадана парафія св. Покрови.

До участі у виставці було запрошено 14 українських художників та художниць: М. Балан, В. Бачинський, Б. Головацький, В. Литвин, К. Кричевська, П. Магденко, П. Лопата, А. Оленська, Р. Раделицький, Хр. Сенків, Жд. Федущак, Г. Шліпер, Яр. Сурмач. Всі вони разом мали виставити 220 художніх творів. Та виставлено було близько 250 творів, серед них одна скульптура П. Магденка — „Дівчина з хлібом-сіллю“. Крім того сестри-монахині виставили багату колекцію українських писанок. Виставка була імпазантною й дуже успішною, як для організаторів так і для художників. Тут були твори виконані різною технікою: олія, акрилик, акварель, дереворит, (або лінорит); та різних стилів: іконостас, побутові сцени, ілюстрації, пейзажі та окремі квіти, історичні постаті та події. Були деякі твори виконані в модерному стилі, не зовсім на зразок Пікассо, але, дивлячись на них, тяжко було щось розпізнати крім кольорів.

Та при нагоді слід згадати й про один художній абсурд, а це про зображення іконописцями нашої княгині Ольги та князя Володимира Великого. Всі зображують їх поряд стоячими в молодому віці, де кн. Ольга виглядає навіть молодшою від Володи-

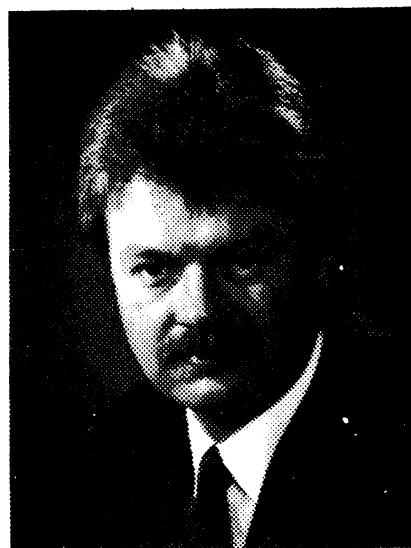
мира. І коли я звернув увагу автора на те, що йому відомо, що кн. Ольга була бабкою кн. Володимира, він відповів: „— Так. Я знаю, але ми робимо це в угоду наших церковних достойників.“

На окрему увагу заслуговує творчість ще молоді художниці Христини Сенків-Велигорської. Її творчість це історія українських одягів не лише князів та гетьманів, а й простолюдна по окремих областях України. Ця її творчість зібрана в книжку-альбом під назвою „Історія українських одягів — від скитського періоду до кінця 17-го століття.“ Книжка видана в-вом „Байда вук“, Мелборн, Австралія, видавець Юрій Ткач. Крім того вона своїми малюнками для дітей ілюстративно привчає дітей до цифр та української абетки. В цьому її оригінальність.

На виставці були показані художні твори й наймолодших художників — дітей садочка. Серед них переважала „симетрія кольорова“.

Вхід на виставку був за добровільними датками, а з суми проданих картин, приблизно із 14.000 доларів, художники передали 30% на потреби дитячого садочка.

Виставку відвідали майже п'ятьсот людей. ■

Leo Sokolowski

ЛЕВКО СОКОЛОВСЬКИЙ

запрошує Вас оглянути нові моделі автомобілів марки GENERAL MOTORS у фірмі OLD MILL PONTIAC — BUICK. Маючи великий досвід в автомобільних справах, він допоможе Вам купити або взяти на винайм нове чи вживане авто, по добрій ціні. Тел. 766-2443.

OLD MILL

PONTIAC-BUICK

OLD MILL PONTIAC-BUICK LIMITED

2500 BLOOR ST. W., TORONTO 766-2443

Лес ПИЛИПЕНКО

*Зарожевіло у весни обличчя
І в небі хмарок попливли човни.
Вже скоро озеро мене покличе
До себе в гості відгуком луни.*

*І вийду я з нескінченного смутку
На тихий берег, де ріка співа.
На камінь сяду і закину вудку
І стану низати утомлені слова.*

*Про дні втюрємнені в моїй країні,
Про втопані у землю батьківські гроби,
І в пеклі цьому про пісні орлині,
Що їх співають люди і дуби.*

О. ПРИЙМАК

АЛЬБЕРТО ЛИСИЙ У ТОРОНТІ

Знаменитого скрипаля Альберто Лисого, який здобував золоті нагороди на міжнародних музичних конкурсах у 1950-их роках, преса справедливо називала аргентинцем, бо й справді Альберто народився в Буенос Айресі 1935 року, в сім'ї українських імігрантів.

У тих самих конкурсах у 1950-их роках брав участь ще й інший скрипаль українського походження, з Канади — Степан Старик, який тоді привернув на себе увагу музичного світу своїм непересічним талантом. Але між собою два українські талановиті скрипалі не були знайомими, хоч і виступали на тих самих концертах, та брали участь у тих самих конкурсах, бо ж преса називала — одного аргентинцем, а другого — канадцем.

Вони роз'їхалися своїми життєвими шляхами, обидва улюбленці музи, і тепер обидва мають за собою успішні концерти, золоті нагороди, здобуті на конкурсах, світову славу, великотеражні платівки... Крім того, обидва велетні передають своє улюблене мистецтво молодшим поколінням — Степан Старик у консерваторіях та на факультетах музики, (тепер його запросили викладати музику в Сітлському університеті, штат Вашингтон), тоді, як Аллберто зорганізував свою „Інтернаціональну Музичну Академію“ в Швейцарії, та камерну оркестру, яка й носить його прізвище — „Камерата Лисий Гштаад“. Велику роль у житті Альберто відіграв світові слави скрипаль Єгуді Менугин, про якого Альберто сказав, що він, Єгуді Менугин — це людина чистого мистецтва, і стоїть понад релі-

гією, понад національністю, понад усім на світі — і живе тільки великим мистецтвом. Вперше вони зустрілися на конкурсі Королеви Єлисавети в Брюсселі 1955 року. Єгуді Менугин був одним із журі, а Альберто був учасником конкурсу. Помітивши непересічний талант у молодого Альберто, Єгуді Менугин запропонував юнакові стати студентом і викладачем „Музичної Школи Менугин“ у Лондоні, після чого й почалася музична кар'єра Альберта Лисого.

Камерна оркестра „Камерата Лисий Гштаад“ — це група музичних адептів, які вже закінчили музичні студії, і тепер в Академії продовжують удосконалювати свою техніку і знання. Вступні іспити в Академію є надзвичайно тяжкі, а тому в ній навчається всього двадцять дві особи, і то з різних країн: більшість із Європи, троє із Китаю, по одній з Японії та Австралії, і декілька з Америки. У днях від 8 до 22 травня оркестра Камерата Лисий Гштаад концертувала по Канаді, з участю Єгуді Менугина. У Торонті концерт відбувся 10 травня у престижівій залі Рой Томсон Гол.

11 травня Українська громада в Торонті гостила свого знаменитого земляка Альберта Лисого. При чому на тій гостині вперше познайомилися два велетні-скрипалі: Альберто Лисий і Степан Старик, який жартома сказав при знайомстві — „Нарешті Старий Лисого зустрів“. Зворушливою була зустріч гостя з Аргентини, він же й з Англії, із Швейцарії, з Італії... з українською громадою в Торонті. Та зустріч відбувалася в Галерії Канадсько-Української Мистецької Фундації, де Альберто побачив серед великої кількості картин українських художників, також картини деяких українських художників, які проживали в Аргентині, та яких Альберто знав особисто. Дякуючи своїм землякам за теплу гостину, він сказав, що він був загублений у світі, і хоч він був одружений і має трьох дорослих дітей, проте він чувся самотній, мов блудний син, а тепер він збагатився прекрасним почуттям преналежності до великої української родини, і додав, що він радо прийме запрошення Світового Конгресу Вільних Українців виступити разом із Степаном Стариком на концерті та взяти участь в урочистих святкуваннях 1000-річчя Хрещення України, що відбудеться під час 5-го СКВУ в листопаді наступного року в Торонті. ■

Ол. ХАРЧЕНКО

75-ЛІТТЯ ВАЛЕРІЯНА РЕВУЦЬКОГО

Заходами Комітету Українців Канади у Торонті 22 лютого 1987 року вшанували величавим ювілейним концертом професора Валеріяна Ревуцького, заслуженого українського діяча культури, з приводу сімдесятип'ятиліття його трудолюбивого життя. Офіційно концерт, що відбувся у Школі Вест Парк, відкрила Оксана Бризгун-Соколик, Голова Мистецької Ради при Торонтським Відділі КУК. Вона сказала — „Для мене це велика честь і радість відкрити сьогоднішній концерт. Честь, бо не часто наша громада має нагоду відзначити науковця і театрознавця такого масштабу, як професор Ревуцький. Радість, бо сімдесятип'ятиліття, хоч і поважний ювілей, проте він залишає надію дальшої творчої і наукової праці. Ця подія тим більше радісна, що вона відбувається в Торонті, а ювілят із далекого Ванкуверу. Вітаємо Вас, шановний пане професоре з дружиною і донькою“ — сказала Голова Мистецької Ради Оксана Бризгун-Соколик, а публіка привітала гучними оплесками...

Магістер Аріядна Стебельська розповіла про життєвий шлях ювілята — „Особливо дорогоцінна нам постать професора Валеріяна Ревуцького — театролога, знавця світового театру та української сцени, автора численних друкованих праць, число яких переходить сотню, монументальної книги на пошану Йосипа Гірняка та Олімпії Добровольської, під заголовком — „Нескорені Березильці“, що вийшла друком 1985-го року... На шпальтах збірника „Слово“ появились дуже цінні для дослідників його спогади про композитора Левка Ревуцького, а в „Сучасності“ — спогади про його батька Дмитра Ревуцького. Тепер наш шановний ювілят працює над збірником про Леся Курбаса“ — сказала магістер Аріядна Стебельська...

Біографія професора Валеріяна Ревуцького появилась в журналі „Нові Дні“, у жовтневому числі 1981 року, з приводу сімдесятиліття ювілята. Пердруковуємо уривок біографії:

„Валеріян Ревуцький — син видатного українського музиколога й фольклориста Дмитра Ревуцького та племінник славного українського композитора Левка Ревуцького. Валеріян Дмитрович народився 14 червня 1911 р. в селі Іржавець на Чернігівщині. Виростав у Києві в оточенні української культурно-мистецької еліти, до якої належала родина Ревуцьких (рід яких історично відомий з козацьких часів і сягає навіть глибше в давнину України). Здобувши середню освіту в тій зразковій українській школі ім. Т. Шевченка, яку на процесі „Спілки Визволення України“ (СВУ) в 1930 р. було названо вогнищем націоналістичного виховання української молоді та джерелом творення „Спілки

Української Молоді“, він потім, після навчання в Київському Будівельному Інституті, студіював у Московському Театральному Інституті, який закінчив 1941 р. В 30-ті роки його батько — Дмитро Ревуцький, як і більшість українських культурних діячів його покоління, був об'єктом переслідування порядком урядового поборювання „залишків українського націоналізму“, і хоч його не було фізично репресовано, але цей факт ускладнював життя Валеріяна Дмитровича в студентські роки та на початках професійної спеціалізації. А 1941 р. під час війни, скоро після німецької окупації Києва, батька й матір Валеріяна Дмитровича, які уникнули примусової евакуації більшовиками діячів української культури зі столиці України, було брутально забито „невідомими“ терористами. Ця трагічна подія лишила глибокий слід у свідомості сина, визначивши його дальший життєвий шлях українського політичного емігранта.

Розпочавши 1941 р. свою професійну працю, як викладач історії українського театру в Музично-Драматичній Консерваторії в Києві, Валеріян Ревуцький працював там, доки це було можливо, й під німецькою владою, а потім, у 1942-43 р. був мистецьким керівником театральної студії „Гроно“. Переїхавши 1943 р. до Львова, працював там у театральной студії при Інституті Народної Творчости.

Наприкінці війни 1945 р. він опинився в таборі полонених вояків 1-ої дивізії Української Національної Армії в Італії, а потім в Англії. Виїхавши пізніше до Канади, він одночасно працював викладачем і студіював в університеті в Торонто, де 1957 р. здобув ступінь магістра в ділянці слов'янських мов і літератур. А від 1960 р. аж до кінця 70-их рр. працював на посаді професора в відділі слов'янських мов і літератур Університету Британської Колумбії у Ванкувері (а також деякий час у Вікторії).

В. Ревуцький від 1949 р. постійно співпрацює у виданні загальної і словникової Енциклопедії Українознавства як автор і співавтор статей з ділянки театрознавства й драматургії. Він автор понад 60 розвідок-статей, критичних оглядів і рецензій не лише з театрознавства, а й також з українського літературознавства та культурно-мистецької проблематики. Їх опубліковано українською й іншими мовами у виданнях Української Вільної Академії Наук, Наукового Товариства ім. Шевченка, Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово“ та в таких фахових журналах слов'янських студій, як „Слав'як енд Іст Юропіен Рев'ю“ (Лондон), „Кенедіен Славонік Пейперс“ та інші. Його статті й розвідки з'являються друком також у журн. „Сучасність“. Свого часу він досить активно співпрацював у „Нових днях“. Його авторству належить важлива в українському театрознавстві книжкова публікація 1955 р. „П'ять великих акторів української сцени“, а в процесі публікації

перебуває нині велика монографічна праця — дослідження з історії українського театру. Його черговою працею є монографія про корифея українського театрального мистецтва Йосипа Гірняка.

Наукові й публіцистичні праці В. Ревуцького відзначаються академічно-дослідницькою сумлінністю й об'єктивністю, широкою ерудицією та прецизністю викладу. Зокрема ж у його працях звертає на себе увагу порівняльний розгляд українських культурно-мистецьких явищ (Шевченко — Л. Українка — Винниченко в літературі, „Березіль“ Л. Курбаса й М. Куліш у театрі тощо) на тлі відповідних явищ світової культури. Тому ці праці являють собою важливий вклад у наш науково-культурний доробок у діаспорі.”

(„Нові Дні“ жовтень 1981)

До біографії слід додати доповнення і деякі уточнення:

- 1) Після закінчення Київського Будівельного Інституту був мобілізований до Червоної Армії. Служив на Далекому Сході в роках 1934-36.
- 2) У роках 1937-41 студіював у Московському Театральному Інституті, куди перевівся з Київського Театрального Інституту, бо НКВД почало тягати на допити, підшиваючи йому „Буржуазний націоналізм“.
- 3) Коли почалася війна з німцями, він з труднощами дістався до Києва, і переховувався в околиці, щоб уникнути арештів за „дезертирство“.
- 4) 29 грудня 1941 року (за німецької окупації) більшовицькі підпільні агенти вбили батька і мачуху, (не матір, вона померла 1919 року).
- 5) У серпні 1943 року був арештований Гестапо по доносу одного студента російського походження, за „антинімецькі вислови“ на лекціях. З арешту врятував перекладач, який назвав себе — „Ваш брат зі Стрія“.
- 6) Від вересня 1943 року до березня 1944 року — викладач театральної студії в Інституті Народної Творчості (директором був о. д-р Супрун), та керівник Відділу Професійних Театрів при Українським Центральним Комітеті (у Львові).
- 7) Весною і літом, до липня 1944 року жив у селі Стрільбичі, під Ст. Самбором, в домі о. Василя Крайчика.
- 8) З Львівським Концертним Бюро попав до Штрасгофу під Віднем, де дістав ярлик „ОСТ“ на ліву руку. З Відня, тікаючи далі від більшовицької навали, попав до Італії.
- 9) Дістався до Риму, під опіку владики Івана Бучка, в Колегії св. Йосафата.
- 10) З власних переконань і за допомогою владики добровільно долучився до дивізії, яка тоді перебувала в полоні в Ріміні. З Дивізією ділив долю і в Англії. 1950 року прибув до Канади, за допомогою сотника Панчука.
- 11) В роках 1960-76 — професор слов'янських мов. Від 1972 викладав українську мову, вве-

дену того ж року, в університеті міста Вікторії, у Британській Колумбії. Співпрацює з Радіо Канада, Радіо Вільна Європа, з Редакцією Енциклопедії Українознавства, (Сарсель), та з редакцією української англійської енциклопедії, що видається в Торонті.

Мені здається, що коли б наш ювілят був французом, американцем чи англійцем — з такою багатющою біографією, про нього були б створені кінофільми, з такими романтичними назвами, як наприклад, „Ревуцький у лабетах НКВД“, „Ревуцький на Далекому Сході“, де він служив напередодні сутичок біля озера Хасан, „Ревуцький у Москві“, або „Валеріян у лабетах Гестапо“, „Валеріян в неволі італійських комуністів“, чи нарешті — „Валеріян Ревуцький з Дивізією в полоні в Ріміні“. Замість грандіозних серій кінофільмів з нагоди сімдесятип'ятиліття нашого достойного ювілята українська громада в Торонті спромоглася лише на скромний концерт, а в стислому розумінні слова — на ювілейне зібрання, де артисти торонтського Театру „Заграва“ поставили одну дію комедії „Одруження“, Миколи Гоголя, піаністка Таня Ткаченко виконала чотири твори Левка Ревуцького („Пісню“ і три прилюди), артист Юрій Бельський виконав гумореску Остапа Вишні — „Чухраїнци“, артистка Ніна Теліжин прочитала уривок спогадів Олександра Довженка, та артист Володимир Довганюк виступив у ролі Гриця Зозулі. Привіти склали: доктор Остап Сокольський, від Братства Українських Дивізійників, та інженер Ярослав Соколик, від української громади міста Торонто, і вручив подарунок — портрет князя Володимира Великого, що його намалював художник Петро Магденко.

Шановний ювілят був дуже зворушений, коли дякував окремим особам, артистам і торонтській громаді за влаштування ювілею, після чого виголосив надзвичайно цікаву доповідь про сучасний стан українського театру під російською займанщиною. Віримо, що та доповідь появиться в пресі. Після концерту, заходами доктора Остапа Сокольського, у залі при пансіоні Петра й Павла, відбулася гостина, на якій зібралися ближчі друзі ювілята і його родини на цікаві спогади про події давно минулих років. ■

YAR'S KIDS'D THING

КРАМНИЦЯ ДИТЯЧОЇ
ОДЕЖІ І МЕБЛІВ

Власник Ярослав Галябар

2314 BLOOR WEST
TORONTO, ONT., M6S 1P2
tel: (416) 767-7860

Остан СОКОЛЬСЬКИЙ

МИ ПАМ'ЯТАЄМО

Пам'ятаємо — був липень 1946 року. На просторій площі колишнього летовища біля міста Ріміні, в Італії, розміщувалося понад 1000 особових шатер та біля 60 бляшано-бочкоподібних бараків, де на голій землі, під шатрами, через два роки проживало поверх 10 000 полонених дивізійників.

Ранніми годинами після щоденного ранішнього числення їх, полонені ходили до своїх шкіл і занять, а інші проходилися доріжкою попід високими дротами таборової огорожі, та збиралися біля входової брами, щоб бачити, що діється поза дротами на волі.

Так одного дня, ці спостерігачі волі завважали, як до англійської вартівні, на контролю, під'їхав мотоцикль таборової варти. Мотоциклем провадив добре знайомий командир варти — сотник Богдан Бігус — а в причепці сиділа незнайома особа вбрана у довгу німецьку військову шинелю і шапку. Важливість приїзду незнайомого викликала величезну сенсацію в таборі. Її може відчутти лише, той, хто був позбавлений волі, і це відчували особливо ми, дивізійники, яких на протязі всього дво-річного нашого побуту в Ріміні відвідала лише горстка осіб, почерзі, першими були отці з Риму: о. д-р. Іван Прашко — теперішній владика Кир Іван в Австарлії, о. д-р. Іван Біланич, о. д-р. Михайло Ваврик, високо-преосвященніший архієпископ Кир Іван Бучко, о. д-р Василь Кушнір — голова Комітету Українців Канади, д-р. Володимир Галан — голова З'єданого Допомогового Комітету ЗСА, відомий оборонець українських скитальців, а особливо дивізійників, посол Антін Глинка і пані Глинка — яка живе тут у Торонті, і вельмизаслужений приятель дивізійників сотник Канадських Збройних Сил Богдан Панчук і пані Панчук... і то все...!

Ці, так рідкісні відвідини нас провідними діячами українців на поселеннях, (за винятком душпастирської опіки і матеріальної помочі отців духовних з Риму під благодійною рукою високо-преосвященнішого владика Кир Івана Бучка) та цілковитий брак заінтересування нами серед провідних осіб української еміграції, (осіб, які у великій мірі завдячують нам, дивізійникам, за спроможність одержання транспорту, документації і т.п. підчас їхньої втечі на Захід) — ... з одної сторони до краю ранили наше серце — а з другої — викликали особливу вдячність і неоцінений довг до тих, які нас таки відвідали і були для нас зв'язком з нашим народом.

Отож, ми дуже добре пам'ятаємо, коли до нас з Риму прибув стрункий — аж до худости, з пронизливими очима та довгими бровами, спокійний і елегантний пан, як ми дуже скоро довідалися — викладач музично-драматичних вищих шкіл Києва і Львова, видатний мислитель, татрознавець Ва-

леріян Дмитрович, зі славетного українського роду музикознавців Ревуцьких. Роду, в якому зберігалася оригінальна гіпсова маска відбитку обличчя, навіть із залишками волосся з вус в ній, генія і пробудителя нашого народу Тараса Григоровича Шевченка.

Приїхавши, професор Ревуцький зразу зацікавився бурхливим життям в таборі, де ми на протязі поверх одного року вже змогли досить добре заго-сподаритися.

Оглянув він наші обі церкви — зустрівся з чотирьма католицькими священниками під проводом отця капеляна поручника Емануїла Кордуби, і, з українським православним священником, отцем ієромонахом Йовом Скакальським — пізніше блаженнішим митрополитом Української Православної Церкви у Південній Америці.

Побачив він вже діючий Український Народний Університет, відвідав матуральні курси, гімназію св. Йосафата та народню торговельну ремісничу, тухнічну, дяківську й мистецьку — школи.

Запізнався з таборовою пресою: півтижневиком „Життя в таборі“, тижневиком „Батьківщина“, гумористичним журналом „Оса“, молодечим журналом „Юнацький зрив“.

Зустрів письменників, поетів, композиторів, почув хори, симфонічну оркестру, і що найважливіше, побачив в дії наш вже добре знаний театральний ансамбль під вправною режисурою актора, пізніше священника Степана Столярчука.

Цей театр протягом дво-річного свого існування поставив ревії, концерти та п'єси: „Мартин Боруля“, „Ясні зорі“, „Украдене щастя“ „Ой не ходи Грицю“ і концертно „Запорожець за Дунаєм“.

Запізнавшись з такою многогранною працею, наш шановний гість нас вже ніколи не покинув. Він став „добровольцем ...до полону“ як його з любов'ю наші побратими називали, і негайно включився в ту лявіну праці. Його творча любов до театру скоро відчулася у його таборових викладах, рефератах та писаннях.

Пригадуємо як вкоротці після його прибуття до табору було повідомлення про організування театральної школи із вступними іспитами до неї.

Пам'ятаємо як захоплював він нас тоді його знанням, глибиною думки, ерудицією, дикцією та красою його української мови.

Тоді також появився ряд статей про український театр, а особливо про відродження українського театру у двадцятих роках, про славетних акторів Йосипа Гірняка, Олімпію Добровольську, про геніяльний талант Леся Курбаса, який приніс на лоно українського театру наймодерніші досягнення заходу, та який у 1927 році на всесвітній виставці у Парижі дістав перше місце за свої вистави.

„І хоча в Україні зфальсифіковано українські народні традиції.“ — писав він — „то ми маємо епохальні п'єси і при допомозі українських мистців, акторів і режисерів у нас відродиться ще нова душа“.

Писав він про відродження українських оперних театрів, які у двадцятих роках не відставали постановам західних театрів, ставлячи тоді „Ля-Трав'ята“, „Тоска“, „Аїда“, „Євген Онегін“, та чи не наймодернішу на той час оперу Кшенека „Джоні грає“. І завжди будує закінчував він свої статті твердженнями, як наприклад „...ми певні того, що буде друге відродження оперного українського мистецтва“.

Творчу працю професора Ревуцького серед нас можна порівняти до гірського потічка, який не втомно несе свої дзеркально чисті води і ними насичує по дорозі нашу землю ...даючи по дорозі всьому, що росте життєдайну силу.

Так, професор Ревуцький наповнював нас в Ріміні в полоні та опісля в Англії високою естетичною насолодою і запалював іскру думкам про життя і невичерпну творчість народу.

Про свій побут серед нас, дивізійників, у листопаді 1985 року він помістив листа у „Вістях Комбатанта“ де він, у своїй скромності, пише „Я до кінця мого життя буду гордий з того, що мав щастя долучитися до моїх героїчних побратимів і хоч маленьку краплинку внести щось від себе у таборове життя“...

І ми, Дорогий і Любий наш Побратиме Ювіліяте, шануємо і любимо Вас. Любимо Вас тою вірною, незрадливою любов'ю, яку не притьмарять ні злосливі очорнювачі нас, ні віддаль цих сорока проминованих років.

Так, ми добре пам'ятаємо цей гарячий липневий день 1946 року, коли збивався пил по дорозі, якою Ви мотоциклом приїхали до нас.

За цю Вашу відданість, ..за стремління до висот, за Вашу науку, і приклад, ми дивізійники, публично складаємо Вам нашу вдячність і шану і, по військовому салютуємо Вас нашим традиційним військовим привітом „Слава“ Вам! ■

Театральна школа в Ріміні.

Організатори: підполковник Григорій Сосідко і професор Валеріян Ревуцький. **На знімці:** Петро Дем'янюк, Богдан Кифор, Мельничук, М. Боднарчук, Демків, П. Чорний, М. Штинь, С. Клим, Н. Давидяк, П. Дутка, Григорій Яремчук та інші.

Група одумівців біля портрета Т. Шевченка, що його намалював світлої пам'яті Федір Артеменко, а син Юрій Артеменко, подарував Філії ОДУМ-у в Торонті.

Фото Вас. Тимошенка

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

83 Six Point Road
Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову оливу та дає безкоштовне чищення печей і обслугову
2. Вкладає і фінансує нові печі ("форнеси")
3. Вкладає прилади до звогчування повітря ("гюмідифайрс")
4. Все фінансуємо на догідні сплати

— 24-годинна обслуга —

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕНЬ І ВНОЧІ:
232-2262

Свої рахунки можете платити безкоштовно у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під назвою SIPCO. Просимо наших відборців заїжджати до наших SIPCO і наповняти авта бензиною.

I. ВИННИЦЬКА

„КОБЗАР“
КИТАЙСЬКОЮ МОВОЮ

Цінний сувенір привезла я зі собою з моєї поїздки до Китаю : „Кобзар“ китайською мовою. Отримала я цю книжку, вибраних творів Тараса Шевченка в перекладі на китайську мову, від її перекладача, видатного китайського науковця професора Ге Баоцюань. Книжка вийшла в 1983 році в Шангайському видавництві в серії „Бібліотека шедеврів заграничної літератури“. Перший наклад, 44,300 примірників, вже випродано. Довідалася я про це і багато більше в розмові з професором Ге Баоцюань.

Зустріч наша відбулася в приватному помешканні проф. Ге в Пекінгу-Бейджінгу. Приїхала я під обгороджену муром чотирьох-поверхову каменицю. Зійшла по сходах на четвертий поверх, вінди тут немає. При дверях зустрічає мене привітом „Добрідень заходьте“ високий мужчина віком поверх 70 років. Дуже скромне, майже вбоге помешкання китайського науковця, полиці з книжками, на столі приготовлена гостина: чай, коржик і насіння соняшника. Професор Ге вже на емеритурі й тепер продовжує свою наукову працю дома. Якраз декілька днів тому здав до друку антологію української поезії, вибрані твори Т. Шевченка, Л. Українки й І. Франка, китайською мовою. Антологія має появиться в 1987 році.

Від ліва: проф. Чень, проф. Ге Баоцюань і пл. сен. Іроїда Винницька. В руках проф. Ге видання творів Т. Шевченка в чотирьох мовах, що вийшло заходами куреня УПС „Ті, що греблі рвуть“.

На моє питання — яке є в Китаї зацікавлення українською літературою? — проф. Ге відповідає, що велике, лиш брак перекладачів. Почавши від двадцятих років, дотепер появилось ряд українських прозових творів в перекладі на китайську мову таких письменників як: І. Франко, В. Стефаник, П. Мирний, М. Черемшина, О. Гончар, всі вони дуже популярні.

— „Але, мене найбільше захоплює поезія Шевченка“ — каже зі щирою усмішкою професор і простягає мені в перекладі на українську мову частину статті, яку він написав про нашого Тараса:

„Його безсмертні вірші і картини стали неоціненою спадщиною не лише для українського народу, а увійшли найдорожчим внеском у велику скарбницю світової культури, тому ми повинні якомога ширше знайомити народні маси Китаю з невмирущими творами великого поета українського народу!“

Дарую проф. Ге наше пластове видання поезій Т. Шевченка в чотирьох мовах. На кінець нашої зустрічі приходять проф. Чень — соціолог, яка недавно була в Едмонтоні. Вона обізнана з Канадським Інститутом Українських Студій, з українськими двомовними школами, знає багато про українців в Канаді й зі захопленням про них говорить. Довідавшись про мій приїзд прийшла познайомитись. На пам'ятку робимо всі троє знімку. Дякую проф. Ге, що дав китайському народові Шевченка. Відходжу з почуттям душевного вдоволення, що геній українського духа проник в далекий Китай. ■

[遗 囑]

当我死了的时候，
把我在坟墓里深深地埋葬，
在那辽阔的草原中间，
在我亲爱的乌克兰故乡，
好让我看见一望无边的田野，
滚滚的第聂伯河，还有峭壁和悬崖，
好让我听见奔腾的河水
日日夜夜在喧吼流荡。
当河水把敌人的污血
从乌克兰冲向蔚蓝的海洋……
只有那时候，我才会离开
祖国的田野和山岗——
我要一直飞向
上帝所在的地方，
但在这样的日子到来以前，
我绝不会祈祷上苍。
把我埋葬以后，大家要一致奋起，
把奴役的锁链粉碎得精光，
并且用敌人的污血
来浇灌自由的花朵。

Тарас Шевченко

— 一八四〇年的自画像及签名式

302

Юнак Лютий-Березень 1987

Ангелина ЧЕЧКО та Корнелій ШМУЛИК

XIV КОНГРЕС УКРАЇНСЬКО-БРАЗИЛІЙСЬКОЇ МОЛОДІ

У днях 7 й 8-го лютого цього року, відбувся 14-ий Конгрес молоді українського походження в місті Курітибі в Бразилії.

Конгрес із участю яких шестисот делегатів та гостей, відбувався у приміщенні найстрашій української громадської організації в Бразилії — Хліборобсько-Освітнього Союзу.

14-ий Конгрес в столиці Штату Парани, (в присутності посаdnика міста пана Роберта Рекійона та новоприбулої депутатки до Штатного Уряду пані Віри Відчимишин, які вітали учасників Конгресу), мусить означати глибше усвідомлення молоді українського походження, її значіння в суспільному житті країни, а також оцінки її українського кореня. Це поставило українську молодь перед майбутньою відповідальністю за розвиток нашої національної свідомості в Бразилії.

Хочеться вірити, що наша молодь згодом перебере кермо громадського і політичного життя у свої руки, і діятиме а напрямі громадських інтересів української спільноти.

Господарем цього Конгресу, який проходив під гаслом: „ГОТУЄМОСЬ ДО ВІДЗНАЧЕННЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ“ була Молодеча Організація КЛЕМ-у при ХОС-і.

На протязі цілого року, члени нашого КЛЕМ-у, багато працювали, щоб Конгрес пройшов якнайкраще, і, щоб приїзджі делегати винесли з нього найкращі враження.

Юнаки Корнелій Шмулик та Сергій Мацюра вродисто відкрили Конгрес Української Молоді.

Прапороносці ввійшли до залі Хліборобсько-Освітнього Союзу з українським та бразилійським прапорами.

Паранська духова оркестра „Банда Ліра“, відіграла український гімн „ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА“, та бразилійський національний гімн.

Після того, духова оркестра відіграла пластову пісню „Ми ростем, Ми надія народу“.

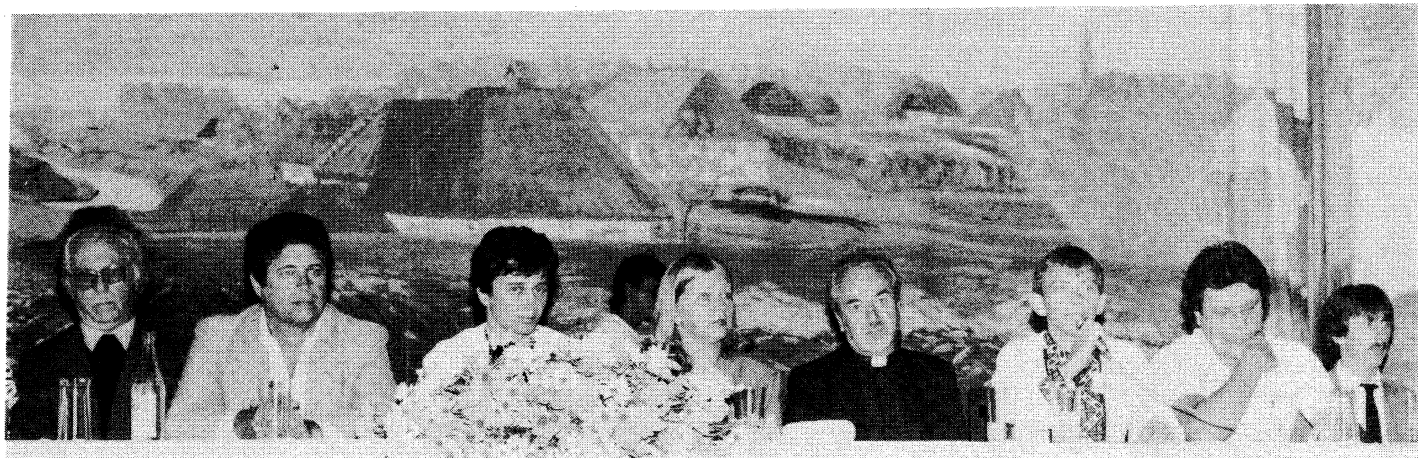
При почесному столі сиділи: Д-р Роберто Рекійон, посадник м. Курітиби, Віра Вітчимишин, депутатка до Штатного Уряду, Єпископ Кир Єфрем Кривий, духовний зверхник Української Католицької Церкви в Бразилії, прот. Микола Милусь, адміністратор У.А.П.Ц. в Бразилії, Д-р Аффонсо Антонюк, — Голова Крайової Української Репрезентації, Євгенія Б. Мазепа репрезентувала Секретарку Культури Штату Парани, Василь Чмир, Голова Українсько-Бразилійського Клубу, проф. Надія Киричук, Голова Осередку Українських Студій, Жіберто Ажіберт посадник міста Прудентополя, Доротей Гавдида, Голова Асоціації Української Молоді, пан Іларій Безручка, Почесний Голова ХОС-у та КЛЕМ-у, Сергій Мацюра, Голова КЛЕМ-у та Корнелій Шмулик, заступник Голови КЛЕМ-у.

Пан Іван Кіндра прочитав протокол останнього Конгресу молоді, що відбувся в місті Кампо Морун, а після затвердження його, делегації до Конгресу, від майже п'ятидесяти місцевостей, одна за другою, були представлені Президії та всім присутнім.

Вітали Конгрес молоді п.п. Д. Гавдида, Мирон Майстрович, бувший посадник м. Апукарана, д-р Богдан Савицький, теперішній Голова ХОС-у, д-р А. Антонюк, Єпископ Кир Єфрем Кривий, Євгенія Б. Мазепа, депутатка Віра Вітчимишин, д-р Р. Рекійон, посадник м. Курітиби.

Після обідньої перерви проф. Надія Киричук прочитала доповідь на тему „УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА“, та висвітлила прозірки.

Присутні поставили доповідаччі ряд питань, на які вона дала належні відповіді.

Владика Кир Єфрем Кривий — Єпарх католиків українців в Бразилії, Роберто Рекійон — Посадник м. Курітиба, Сергій Мацюра — Голова КЛЕМ-у, Віра Вітчимишин Пров. Уряду Штату Парани, о. Микола Милусь — Адміністратор Української Автокефальної Православної Церкви в Бразилії, Корнелій Шмулик — Заступник Голови КЛЕМ-у відкриває XIV Конгрес, Жіберто Ажіберт — Посадник м. Прудентополіс, та Доротей Гавдивод — Голова Асоціації Молоді.

Леся ШАНТА

ЩЕ ПРО КОМЕТУ ГЕЛІЯ — І ЩО Ж МИ ДІЗНАЛИСЯ

(Продовження з березневого числа)

І нарешті, науковці хотіли знати, яка реакція комети на сонячний вітер. Як знаємо сонячний вітер — це безперервна течія атомних частинок сонця в напрямі від сонця. Ця течія віє зі швидкістю 400 кілометрів на секунду (250 миль), і зрозуміло, що впливає на напрям комети. Коли комета пролітає навколо сонця, то її хвіст завжди скерований від сонця.

Для того, щоб побачити, як комета Гелія виглядає зблизька, вчені спершу хотіли вмонтувати в Джіотто телевізійну камеру. Вона мала пересилати те, що бачить, до нас на землю. Та виявилось, що це не так легко.. Бо коли ДЖІОТТО перелітав близько комети Гелія, він був приблизно 150 мільйонів кілометрів (90 мільйонів миль) від землі. Телевізійним сигналам тривало 8 хвилин, щоб дістатися з ДЖІОТТО на землю. А тоді потрібно слідуєчих 8 хвилин, щоб відповідні напрямні, вислані зі землі долетіли назад до ДЖІОТТО.

Якщо вчені мали керувати телевізійною камерою ДЖІОТТО зі землі, то легко могло б статися, що ДЖІОТТО за той час вже давно минув би комету, навіть не сфотографувавши її.

Треба було скоро придумати спеціальний механічний прилад, який би сам знайшов ядро комети і сам почав фотографувати його. А тому, що ДЖІОТТО крутився навколо своєї осі, звичайна телевізія показала невідповідною. Знімки взяті таким способом, нагадували знімки з каруселі — не було б тягlosti у фотографії. Замість звичайної телевізії застосовано ЦЦД — уламки, тобто стружкову телевізію. Стружки металу так поскладані і так збудовані, що можуть занотувати ясність та темноту комети і самі вибирати місце слідуєчої знімки, обертаючи відповідно до того напрямку фотокамери.

Щоб бачити комету, фотокамера мусить дивитися в дзеркало. І власне, це дзеркало, а не фотокамера, могло бути пошкоджене порошинками. Ракета ДЖІОТТО була оснащена **Спектрометром** — приладом що показує, які і скільки хемічних елементів знайдено в порошинках та газах комети.

14-того березня 1986 року вночі, 10 хвилин по 12-тій міжпланетарний корабель ДЖІОТТО підлетів як найближче до комети Гелія. Вчені дуже докладно і уважно підготовлялися до того моменту. Вони зауважили, що хоч ДЖІОТТО ще був мільйон кілометрів від комети Гелія, проте сонячний вітер раптом зменшився. Сонячний вітер пхає газ та поршинки, що виходять з комети.

Та чим ближче ДЖІОТТО приближався до комети, тим більше вчені дивувалися. Всі думали,

чим ближче до комети, тим більше порошинок та газів. До бляхи, якою був покритий ДЖІОТТО, були причиплені мініатюрні мікрофони. Вчені вірили, що коли порошинка вдарить об поверхню ДЖІОТТО, вони на землі почують звук.. Та покищо нічого не було чути. Вчені почали побоюватися, що може мікрофони не працюють.

Під час слідуєчої півгодини 14 порошинок комети вдарили ракету. Виглядало, що комета Гелія мала куди менше порошинок, як вчені передбачали. В дійсності космічному кораблю ДЖІОТТО так само як і кораблю ВЕГА-ІІ, вдалося щасливо оминати струм порошу, що в нього так неfortunно попав корабель ВЕГА-І.

ДЖІОТТО летів назустріч з кометою Гелія. Що хвилини він приближався 4.100 кілометрів (2.600 миль) до її ядра. На віддалі приблизно 20 хвилин від комети спектрометри відкрили водну пару. Астрономи думають, що комети складаються із звичайної замороженої води, занечищеної всякими відпадками. Мільйони років тому, так твердять науковці, коли утворилася комета, навколо неї була маса порошу, скалок, уламків каміння, та хемікалій.

Виринули важливі питання: Які порошинки? Які хемікалії?

Вчені надіялися, що міжпланетарні кораблі ВЕГА-І, ВЕГА-ІІ та ДЖІОТТО зможуть на ці питання дати вичерпні відповіді.

Хтось може зауважити — „Невже ж тих всіх дослідів не можна зробити на землі? Невже ж треба аж міжпланетарних кораблів для цього?“

Та тут власне й виникають проблеми. Коли молекули порошинок вилітають із ядра комети, сонячне проміння і хемічна реакція вітру їх зразу розкладають. Астрономи на землі бачать тільки частину оригінальної молекули-порошинки чи газу. Дуже тяжко собі з того уявити правдиву молекулу порошинки, тим більше дізнатися який її склад..... ДЖІОТТО пролітає „комою“ Гелія. Залишається 4 хвилини. Фотокамера ДЖІОТТО починає працювати на батереї. Її компютери шукають за ядром комети. І знайшли його. І ракетні камери почали що 4 хвилини висилати сигнали на Землю....

Вчені цілого світу засіли коло телевізійних апаратів,.. не вірять своїм очам!

Вони ясно бачать ядро комети.... бачать пропуклини на її поверхні.... зауважують отвори.... З подивом спостерігають, як з тих отворів, зі страшенною силою вилітають струми порошу та газу....

„Вундербар!..... кажуть німецькі вчені.

„Фантастично!“.... озвалися англійські науковці.

„Голи ков!“..... сказали американські вчені. Та тут раптом сталося щось дуже дивне..... Ядро комети на знімках виглядало дуже темне.... А поперечна пропуклина та отвори, з яких виходили порошинки та газу, були зовсім чорні....

Коли ж ДЖІОТТО підлетів ще ближче до комети, його автоматична камера відвернулася від ядра комети і почала вказувати до отвору з найсильні-

шим струмом, звідки виходив газ.

Раптом почувся страшний свист.... Бз-з-з-з-з-з-з, с-с-с-с-с-с-с, Бзззззз і десять порошинок що секунди вдарили в охоронну плиту.

А тоді сильне... гррриим, і величезний кусок пороху, може 30 кілограмів ваги, просто перелетів охоронною плитою. Вчені побачили, як ДЖІОТТО захитався, а тоді зауважили, що найновіші знімки стали неясними, ніби пушинки снігу літали по них..... Порошинки почали свою деструктивну роботу.... почали нищити дзеркало камери. Та в останній хвилині перед історичною зустріччю зник слід сонячного вітру і спектрометри могли спокійно міряти чистий газ, що йшов з ядра комети. ДЖІОТТО був тільки 4.000 км. (2.500 миль від ядра комети Гелія. Газ витікав такою силою з отворів ядра, що йому протиставитися не було б сили.

Астрономи щасливо усміхалися. Комета Гелія їм багато розповіла! Великі годинники в астро-студіях спокійно вибивали секунди. Залишилося 30 секунд.....

Б-з-з-ззз....., мікрофони злапали 30 ударів на секунду... ще більше порошинок....

ДЖІОТТО почав хитатися, все більше та більше.... Раптом тисячі — тисячі порошинок почали вдарили в дзеркало ДЖІОТТО. Мікрофони послали на землю дослівно „рев“ ударів, немов буревій морських хвиль об скали.... 60-70-80-100-120 ударів на секунду. Десяток великих порошинок — крупинок — вдарило в дзеркало і камера перестала працювати. А дві секунди перед найближчою зустріччю з кометою радіо-сигнали ДЖІОТТО так само перестали діяти....

Зеро — зеро — нічого....!

Великі антени землі прислухалися!

Вони чули сигнали ДЖІОТТО, але дуже-дуже слабкі! Раптом сигнал засвистів голосно, а тоді зовсім замовк.

ДЖІОТТО, зіткнувшись з великим кришталем, що щойно вилетів з отвору ядра комети, замовк.... сильно похитуючись. Та інженери не журилися. ДЖІОТТО мав приладдя, яке автоматично поправить небезпечне хитання.

Так воно і сталося. Сигнали вневдовзі знов забили голосно, і вже не стихали.

Найменше 100 кусочків більших порошинок пролетіло охоронною плитою ракети. Вони перегнули плитку в декількох місцях, а частину охоронної верстви зовсім знищили.

Та ДЖІОТТО все це щасливо пережив!!!!

Другого дня вчені дуже святково проголосили цілому світові, що: — поверхня ядра комети Гелія нерівна, довжиною в 15 кілометрів, — довша як ширша, по середині має вирізи у вигляді зубчиків, ядро можна порівняти до земляного горішка — має багато отворів, з яких з величезною силою вилітають порошинки та гази, — крутиться навколо своєї довгої осі, — найбільший отвір на самому заді комети, на меншому (вужчому) боці ядра, і там виходить найбільший струм пороху та газів.

Ядро є цілком чорне, чорніше за вугілля. Блискуче як оксамит. Воно таке темне, що виглядає, ніби воно в дійсності гаряче в середині, і обвите корою якогось темного матеріалу. Газ мабуть мусить виходити з льоду, що в середині ядра.

Науковці, які побудували спектрометри, щоб міряти гази комети, раділи одержаними данинами, бо знайшли неймовірну кількість різних хемікалій, але найбільше води.... Комета Гелія викидає що секунди 60 тон води.

Вчені, що досліджували кількість та величину порошинок, дізналися, що чим далі від комети, тим порошинки менші і їх менше. Др. Бонет, французький науковець, сказав, що для нього найбільшою новиною було відкриття, що порошинки, гази, пара та вода виходили з ядра аж такими сильними струменями і тільки з отворів, а не зі всіх боків комети, рівномірно, як дотепер думалося. 76 років пролітає вона навколо нашого сонця.... все окутана здогадами, таємницями, забобонами....

Аж минулого року людині вперше пощастило заглянути в її глибину, вперше відкрити деякі її таємниці. Та будучина принесе ще більше.... бо досліді над зібраними матеріалами продовжуються. ■

S N I H HEATING & COOLING

ВОЛОДИМИР СНІГ
Власник

11 Marmora St.
LONDON, ONT. N5Z 1Z4

Telephone
(519) 432-1983

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

Вибачте за зауваження, але в березневому числі „М.У.“ крім дрібниць допущено дві прикрі помилки, а саме:

1. Комета, яку спостерігалось минулого року, зветься ГАЛЛЕЯ, не ГЕЛІЯ. (Думаю, що ви це знаєте).
2. Шан. Павло Макогон не належить жо жіночої організації СФУЖО, тому думаю, він не є її секретарем.

Т.Х.

**ЧИ ВАШІ ДІТИ та діти Ваших друзів
є членами ОДУМ-у?**

ДО РЕДАКЦІ ЖУРНАЛУ „МОЛОДА УКРАЇНА“

Вельмишановний п. Редакторе!

Я у великому боргу перед Вами і тим більше сердечно Вам дякую за прислане число (364) Вашого журналу, в якому я з особливою увагою прочитав „Документ про Великий Голод“ на Україні 1933 р. італійського консула Граденіго в Харкові.

Мене неймовірно вражає, що величезної вартости документ до цього часу ніби надрукований лише в ж. „Патріярхат“ (лютий 1987 р). А деж „велика“ українська преса? і чи подумав хтось поширити цей документ в іноземній пресі? Що думають про це українські журналісти і їхні об'єднання? Виявлення згаданого документу ще раз **пригадує і зобов'язує нас не забувати** Українського Голокосту 1933 року. Намагатись далі в'яснювати світові про злочини Москви. І дуже прикро, що деякі особи стоять збоку, відмовляються подати голос — свідчення про страшну смерть своїх рідних.

Москва намагається заперечити факт Голодомору в Україні, особливо антиукраїнська акція посилюється у зв'язку з успішним відзначенням українцями 50-річчя Голодомору, видання поважної викривальної літератури, кіно-фільм, праця Конгресової Комісії в США і т.д.

Головним організатором і виконавцем злочину Голодомору було ГПУ. Член „колегії“ якого тов. Френкель заявив — „щонаочі на вулицях Харкова збирали до 250 трупів“. Внаслідок такого „успіху“, пише консул, „один єврей, велика риба місцевого ГПУ, цинічно сказав, що „етнографічний матеріал“ (України — І.Д.) буде змінено.“

Майже всі ті френкелі і інші великі риби, починаючи від Балицького, Хатаєвича, як і всі слідчі євреї на процесі СВУ, які допомагали убивати мозок українського народу, та їм подібні, склали потім і свої голови на ту ж плаху. Але на жаль не всі їхні нащадки зуміли зробити корисні висновки для взаємин між єврейським і українським народами.

Дивний народ! Високоосвічений, культурний, талановитий. Дав світові багато вчених і мистців, а з другого боку в масі панує брак почуття міри — перед сильнішими вислугуюються, а над слабшим знущаються. Постійні комбінації і калькуляції, щоб виторгнути за рахунок слабшого. Нетерпимі до критичних зауважень і спішать наліпити латку антисеміта, зчиняючи навколо цього галас.

Антиукраїнська акція візенталів, фельдманів, раєнів, бен меїрів, докторів і професорів з Яд Вашем та руїників українських пам'ятників жертвам українського Голокосту та жертвам нацизму є у відповідності (синхронізовано) з посиленою акцією КГБ. Здавалось би, що візенталі повинні розуміти, що антиукраїнською акцією підсилюють Москву, яка є і буде приятелем арабів і ворогом США, то ж чи не розумніше нормалізувати відносини між євреями і українцями, ніж розпалювати українофобство і взаємно-антисемітизм.

Заслугує також на увагу на ст. 15 „Пресове повідомлення — поїздка українських журналістів і коментаторів до Святої Землі і Риму“. Всіх було 27 осіб і на Святій Землі вони були 5 днів. Водили їх там і „показували біблійні місця, і провідник подавав цікаві інформації про біблійні часи“.

Згідно журналістичного кодексу, і відповідно до національного сумління, український журналіст повинен поширювати правду про Україну та, обороняти Права Українського Народу. На жаль з пресповідомлення не видно, щоб вони виявили турботу захистити гідність українського народу, яка топчеться на Святій Землі. Чи поцікавились вони долею Івана Дем'янюка, який сидить там у клітці, і хоч юридично він є лише підсудний, але вулиця і майже вся ізраїльська преса вже засудили його, як убивцю і ката, і разом з ним судять весь український народ, як колаборантів нацизму, не дивлячись на те, що українці в Україні врятували 17.000 євреїв під час німецької окупації. Журналістів і кількість днів їхнього перебування на Святій Землі вистачало, щоб побувати в редакціях ізраїльських газет і журналів і поговорити про сучасні, а не про біблійні справи. В Єрусалимі є приятель українців Яків Сусленський який запрошує, щоб українці приїжджали і нав'язували контакти з євреями. ■

З пошаною Ілля Демиденко

Шановний Редакторе!

Під час перебування Василя Гришка в Чикаго, де він прочитав доповідь на тему „Від Бандери до Багряного“, він кілька днів був у мене. В березневому числі 364 „Молода Україна“ він прочитав документ з італійських архівів Граденіго за голод 1933 року в Україні. Читаючи ту статтю, він звернув увагу на одну помилку. При кінці тієї статті, де мова про те, що застрілився Хвильовий і Гірняк, від редакції зроблено поправку, що не Гірняк, а Скрипник. Через те, що та стаття передрукована з журналу „Патріярхат“, не відомо, хто ту поправку додав, чи редакція „Патріярхату“ чи „Молодої України“. А вдійсності італійський консул Граденіго не помилився. Після Миколи Хвильового також застрілився П. Гірняк, письменник чи поет Західної України, який переїхав в Україну.

Той документ був написаний 31 травня 1933 року, тоді, коли Микола Скрипник жив, а застрілився він 7 липня 1933, року, тобто більше як місяць після написання того документа. Також в тім самім реченні трапилася помилка, замість „темою“ надруковано в журналі „темною“. Ті помилки варто б виправити.

З найкращим побажаннями,
Олексій Коновал

Дмитро ЧУБ

ЦІКАВА ПОВІСТЬ ДЛЯ МОЛОДІ

(І. Бондарчук. У дорозі життя.
Про еміграційну молодь)

Ще так недавно преса повідомляла про появу цікавої збірки оповідань і новель Івана Бондарчука „Заобрійні перегуки“, як наприкінці минулого року вийшла в Торонті, (Канада), під маркою ОПЛДМ повість цього ж автора „В дорозі життя“. Це романтична історія з виховним значенням з сучасного життя української молоді в Канаді. Молодий хлопець Денис через брутальність вітчима (нерідного батька) кидає хату і йде у широкий світ шукати місця під сонцем, Побачивши його бездомного, що ночує в парку під деревом, його пригортають на деякий час до себе бітніки.

Випадково зустрічає на вулиці міста свою приятельку шкільних років Іванку. Він обшарпаний, бруднуватий, бо вже два тижні так блукав, приїхавши з Ванкуверу, соромлячись удає, що її не пізнав. Але дівчина сама його впізнала й зупинила. Помітивши, що з ним щось негаразд, Іванка запрошує його до себе, пробає йому допомагати... А як довідалась, що він уже пов'язаний з бітніками і потрапив під деякий їхній вплив у поглядах на світ, на життя, вона побоюється Дениса. Довший час не бачить його. Проте вона не байдужа до хлопця, красивого на вигляд, а ще до того він любить над усе музику, як і вона, що їх зближує. Знову випадкова зустріч.

Іванка теж Денисові дуже подобається, поволі вона відтягає його від бітніків. За зраду бітніки одного разу піймали його й тяжко побили. Він опиняється навіть у лікарні. Пізніше вони з Іванкою

частіше зустрічаються, але на перешкоді багато ускладнень до їхнього одруження. Хоч він уже має пристійний вигляд, доставши деяку допомогу від дівчини, своєї матері та сестер.

Поволі він втягається в життя студентів інституту і студіює музику, де багато українців. Це впливає й на його занедбану українську мову, якою він уже ледве володів, тим часом Іванка закохується в іншого й одружується.

З розпуки Денис їде геть до інших країн з групою концертувати. У ньому кристалізуються здібності композитора. Він уже написав сонату й окремі пісні. Через 4 роки повертається назад до Канади, до рідного міста й зустрічає Іванку. Вона вже іде з маленькою дитиною, а її чоловік рік тому помер.

І. Бондарчук, автор 10 книжок для дітей, молоді та загалу, він же інспектор українського шкільництва в Онтаріо (Канада), добре знає психологію молоді, має вже чималий літературний досвід, уміє змалювати цікаві ситуації, несподіванки, викликати емоції в читача, а все це і творить майстерність твору.

Та в повісті не лише романтична історія між Денисом та Іванкою, а твор показує їхні взаємини на тлі навколишнього життя, на тлі молоді, де точиться боротьба за рідну мову, пісню, мистецтво. До цих прикмет додається й те, що автор уміє змалювати постаті своїх героїв живими й яскравими, немає надуманих, штучно вигаданих місць, а тому твір читається легко. Він цікавий не тільки для молоді, а і для дорослих. ■

РОЗКЛАД ТАБОРІВ ОДУМ-у НА 1987 Р.

Оселя ОДУМ-у „Україна“,
Лондон, Онт. Канада

21-ший Табір Виховників Юного ОДУМ-у

Від 27 червня до 11-го липня.

За інформаціями звертатись до:

Віра Соколовська (416) 626-6482

25-ий Відпочинково-Виховний Табір Юного ОДУМ-у

Від 12-го липня до 25-го липня.

За інформаціями звертатись до:

Василь Тимошенко (416) 272-3564
праця (416) 865-0350

8-ий Кобзарський Табір ОДУМ-у

Від 26-го липня до 8-го серпня.

За інформаціями звертатись до:

Віктора Ліщини (416) 622-0482
праця (416) 920-2111

У всіх справах одумівських таборів на оселі „Україна“ звертайтеся до Референта Таборів при Головній Раді Коша Старших Виховників ОДУМ-у в Канаді Івана Данильченка, СВП, на число телефону: 519-686-4695.

Іван БОДНАРЧУК

У ДОРОЗІ ЖИТТЯ

Повість з життя еміграційної молоді

(Уривок)

В Інституті ім. Сковороди гамірно. Повні коридори студентів. Стоїть черга до запису. За рестарційним столом Іванка, на грудях у неї ім'я Оксана. Біля неї сидить ректор. Оксана переводить вписи, а ректор приймає вплати. В черзі Оксана помітила Романа. Він був елегантно одягнений. Зачіска красувалася у природній хвилястій шевелюрі. В Оксани защеміло серце, але вона цього не виявила і ніхто цього не зауважив. Коли Роман, за своєю чергою, підступив до столу, Оксана, не підводячи очей, як і кожному незнайомому, поставила ряд питань. Денис подав своє друге ім'я — Роман.

— Ваше місце замешання?

— Я тут буду мешкати, — сказав Роман якимось зам'явшись.

— Подайте домашню адресу!

— Пишіть — Ванкувер.

— Подайте точну адресу!

— Пробачте, але покищо, я не можу зараз подати вам точної адреси... Подам пізніше. А тут я маю для вас своє задоволення... — сказав Денис, тримаючи в руці столярський чек, виписаний на ім'я Іванки.

— Облиште приватні порахунки! Хто наступний, — закликала Оксана.

Роман зрозумів, що тут не місце на приватні розрахунки. Холодне відношення Іванки до Романа його заскочило.

В коридорі Інституту Романа зустрів Андрій. Змірявши його від ніг до голови, запитав:

— А це Денис, чи Роман?

— Я один у двох особах, — відповів Роман.

Андрій розсміявся.

— Це так, коли щось зле зробить Роман, пересуне вину на Дениса... і навпаки... Але ж бо ти й виріс!

— Та й тобі нічого не бракує...

— А чи пригадуєш, Романе, як ти завис був на нашій сливці, а ми штанята з тебе стягнули?..

— О, це не я був, — це був Денис...

— А як ми кораблики пускали за водою?

— Так, це був я.

— А потім, як ти деклямував у школі, пригадуєш: „Цвітка рідненька молила неньку дрібненьку“...

— О, це не я... Ти все те пам'ятаєш, Андрію. А може й згадаєш щось і гарне...

— А як учителька садовила тебе на коліна під комин, пригадуєш?

— Те, що в дитинстві переживеш — ніколи не забудеш, — ствердив Роман.

— А те, що вчора? Місяць тому?

Роман, зарожевівшись, махнув рукою. „Іванка напевно все йому оповіла“, — подумав.

— Знаєш, Андрію, коли б учителька була мене не на коліна клала, а побільше мені в голову і на серце...

— Нічого, Романе, добре, що ти тут. З нами, хлопче, не пропадеш, — Андрій поплескав Романа по плечу.

Романові відлягло від серця. „О, як багато в житті важить одне добре слово“, — подумав. „Іванка погнівалася, або вдає, що не визнає... мабуть, хоче забути за все, що було...“

Після того, Роман багато разів засідався в коридорі, щоб око на око зустріти Оксану та перепроситись за все, що було, але вона тепер, немов навмисне, уникала побачення.

Кожного вечора перед дзвінком, що закликав студентів до нічної тиші, Оксана любила заграти щось на фортепіяні, немов для приємних снів студентів. Мелодії ці часто нагадували Романові його зустрічі з Іванкою в парку на лавочці. Душа оживала — хвилювалася. Роман думав, що це таке любов, кохання? Чому в деякого вік його такий короткий? Чому цьому питанню ніхто не приділяє належної уваги? Що є сильніше від цього? Чи справді вона, ця любов, тільки один раз у житті буває? Дехто вважає це короткотерміною недугою. А в мене любов найбільшим щастям у житті.

Одної ночі, коли Оксана, для приємного сну студентства заколисувала їх своєю грою, східцями з другого поверху зійшов Роман. Він зупинився на останній східці, схилив голову на жовте поруччя. Терпеливо зачекав, щоб не зривати Оксанниної гри. А коли вона скінчила мелодію і луна від неї ще коливалася, Роман побачив, що Іванка не має бажання з ним розмовляти. Тоді він побажав їй доброї ночі.

Роман тяжко переживав гнів Іванки. Він шукав нагоди її перестріти, як виходитиме з праці, щоб з нею поговорити, віддати їй позичені на гітару гроші й перепросити за всі її клопоти, які вона знала через нього. Це так офіційно, бо в серці любов до неї не гасла, а навпаки — жевріла, спалахуючи палким вогнем.

Кожен раз, коли десь її підчікував, вона зникала за іншим порогом, немов уникала зустрічі з ним.

Одного разу Роман вийшов у парк. У той парк, де так часто зустрічався з Іванкою, де й зав'язалося їхнє кохання. Парк пустів. Був оповитий сірим смутком осени. Біля огорож опали пелюстки рож, галасливе гайвороння обсідало гілля дерев чорними платками, вітер метав листя, заганяючи його в кущі. Роман пройшовся стежками, що сплітали зустрічі його з Іванкою вінками червоних рож, і зупинився під березою біля лавки. Прогорнув листя з лавки і сів, щоб написати Іванці на коліні листа.

„Дорога Іванко! — писав він. — Не гнівайся, що потурбую тебе цим листом. Я у парку, тут під березою, на тій лавці, де ми так приємно проводили час нашої весни. Тепер тут осінь: опало листя з де-

рев, гаснуть квіти. А я все ще виглядаю тебе. Мені здається, що ти, як і колись, вийдеш з-за куща і з піднесеними руками прибіжиш зустріти мене. Ось хлюпоче потічок, в якому ти колись прала мою сорочку; воркочуть голуби, а вітер на косах берези розчісує твої пісні і мої, чи не марні надії... Кругом холод, але тепло твоє — теплом мені тут так і залишилось.

Тяжко мені пояснити, куди то доля нас веде... Коли я був вуличником, опущеним, відлюдюю, ти була пригорнулася до мене серцем і душею. Доклала всіх трудів, щоб вивести мене в люди... А тепер? Коли я вже на правильному шляху, ти відвернулася від мене... Про це я хочу з тобою поговорити. Я багато зобов'язаний тобі і хотів би за все віддячитися своєю добротою, щирістю і любов'ю.

Не знаю, звідки на тебе повіяло таким холодом, що зморозив нам наше тепло. Було тепло — була любов, а що зморозило її? Любов, кажуть, це святість, — це святе і непроминальне. А як воно в нас? Може я помиляюсь. Може в тебе було лише співчуття, а в мене любов. Я не знаю, як це вкого воно... Вого, мабуть, у кожної людини якесь інакше. Мені тепер немає в чому співчувати. Але ні! Це було щось більше за співчуття. Я думаю, що те „воно“ в тебе таке ж саме, як і в мене. А втім, називаймо його, як хочемо, але воно людське і корисне, тож не можна його ігнорувати.

(Продовження із ст. 17)

Був Висвітлений український фільм „ЖНИВА РОЗПАЧУ“, про голодомор в Україні в 1932-1933 роках, який зробив на присутніх сумне та гнітюче враження. Після висвітлення фільму, було роздано присутнім конгресистам інформативну брошуру про голод на Україні, автором якої є о. Володимир Ханейко.

Після офіційної частини, в театрі Сескі да Ескїна, виступила наша фольклорна танцювальна група „Барвінок“, яка виконала ряд українських танців. Присутні нагородили танцюристів довготривалими оплесками. Також виступав хор, під орудою п. Барана, з поновленим репертуаром. Увечері клемівці влаштували бал. Дуже гарно грала українська оркестра з м. Сан Павло.

На другий день Конгресу в неділю в українській католицькій та українській православної церквах, правились торжественні Служби Божі з участю нашої молоді. Після Богослужень, в залі Хліборобсько-Освітнього Союзу, о. Тарас Олійник виголосив доповідь про початки християнства та про Тисячоліття Хрещення України. Наша молодь слухала доповідь з великим зацікавленням.

Після доповіді, було багато запитань, на які о. Тарас дуже радо відповідав.

Організація Сестрицтва при Українській Церкві під вмілим проводом п. Сесілії Семчишин, та членами Жіночої Організації при ХОС-і, під керівництвом п. Тетяни Бащин — віддано та щиро потрудились, щоб приготувати смачні українські страви, щедро вгощали молодих конгресистів та запроше-

Дозволь мені дивитися в твої очі, черпати з них насагу і силу в моїй творчій праці — це нікому не пошкодить, а навпаки... Але ж я розписався...“

Роман писав, читав, дописував, поправляв, передумував. Саме це, що пишу по-англійському, може Іванку відштовхнути від мене. Я все ще думаю по-англійському, то й пишу так. А воно не все одно. В цьому й заковика.

Він підійшов до потічка, пірвав лист на дрібненькі кусні і пустив їх за водою.

Плутає Роман стежки, немов стяжки, прибитий смутком, „Оксана зовсім охолола до мене, — думає він, — відвертається, щоб і на привітання не відповісти. А я бачу її і чую крізь товсту стіну. Особливо тоді, коли йду до ліжка, прибиваються до мене звуки її гри на фортепіані — мелодії, які вирізьбилися у моїй душі, при зустрічі з нею в парку. Ці мелодії оживляють мою душу пережитими щасливими хвилинами з нею в парку. Вона, мабуть, задля того й перестала зватись своїм першим іменем — Іванкою. Але чому? Чому це кохання так коротко в неї тривало? Чи в кожній людині кохання — це скороминучі хвилини щастя? Чи ми вже пережили його? Але ж ми ще ростемо, зростає в нас свідомість і почуття, а що з коханням? Що його в нас знівечило? Чому воно зблідло?“

Романові ні з ким було поділитися цим питанням. „Пожалітись комусь, посміються з мене...“ — думав.

них гостей, на протязі двох днів.

Наша Організація КЛЕМ подбала про те, щоб під час Конгресу молодь могла оглянути виставку українського рукодільного мистецтва, національних українських строїв, та дипломів і нагород, які наша Танцювальна Група одержала в минулому. В залі демонструвались кінофільми, виступали танцюристи. В Бібліотеці ХОС-у було влаштовано виставку картин, роботи д-р Григорія Пелюхно, сестер Розаври та Розанжели Бащин. В „шляхетній залі“ ХОС-у була виставка українських вишивок — експонати ручних робіт п. Іванни Борошенко, п. Ольги Горачук та Василини Янкошук, різноманітних писанок молодих клемістів, що брали участь в конкурсах, та багато чудових писанок, що їх написали бувші члени КЛЕМ-у. Були експонати різби та випалювання на дереві М. Мазепи та Ярослава Волощука.

Наша відома мисткиня п. Наталія Лися, прислала на виставку багато речей з дерева, прикрашених візерунками (випалювання), а пані Лідія Єдин — дерев'яні вироби, оздоблені кольоровою соломкою (геометричні фігури). За браком місця, два молоді клемісти, Володимир Ромеро та Олесь Сисак влаштували виставку своїх картин, на одному з бальконів залі ХОС-у.

В залі КЛЕМ-у було розвішено багато фотографій, перших членів нашої молодечої організації, багато документів ілюстровало працю та життя клемістів, на протязі сорока років її існування.

Гарно влаштовані виставки треба завдячувати молодим М. Мартінс, В. Ромеро та Є. Мазепі.

На 14-ім Конгресі була вибрана нова управа Асоціації Українсько-Бразилійської Молоді. На жаль вибір такого складу управи відбувся під тиском активних одиниць, і не задовольняє більшості учасників Конгресу, бо ця більшість не була заступлена у вибраній управі. Треба сподіватися що наступний Конгрес урахує цю велику помилку.

Куритибські клемівці під час Конгресу вшанували почесного Голову Молодечої Організації Іларія Безручка, вручили йому пропам'яну табличку, та подякували йому за грошову допомогу (50 тисяч крузадос) на видатки зв'язані з влаштуванням Конгресу.

Слідуючий конгрес української молоді заплановано на 1988 рік в місті Прудентополі.

На закінчення, молодь проспівала „Не пора, не пора“ та „Боже Великий“.

До наступної зустрічі, українська молоде, в Прудентополі!

Іл. БОНДАРЧУК

ПРИВІТ ВАМ ...

Матерям і бабуням — присвячую.

Автор

*Низький поклін вам, дорогі бабусі,
Привіт вам, наші любі матері!
Від всіх дітей я в пояс поклонюся
За те, що ви вставали до зорі*

*І з пелюшок — нас в люди виводили.
Що в стужі зимові, осінні дні
В суботні школи онучат возили,
Щоб нам шляхи стелилися ясні.*

*Щоб знали ми прекрасну нашу мову,
Пісні про рідний колосковий край,
Щоб Кобзареве невмируще слово
В серцях несли, немов квітучий май.*

*Щоб у чужій землі не забували
Про Батьківщину прадідів своїх
І талісманом в серці зберігали
Козацьку славу предків бойових.*

*Щоб радувала нас в чужому краю
Степів мінлива синя далечинь,
Де журавлині грона відлітають
В вечірню солов'їну голубинь.*

*Де над ставами верби зеленіють
І моляться тополі при шляхах,
Де в даліні ранковій ледве мріють
Мовчазні села в білих вишниках.*

*Де над степами жайворон співучий
Схід сонця прославляє в висоті,
Де на високій наддніпрянській кручі
Задумався Шевченко в самоті.*

*За все вам, любі, дяка споконвічна!
Про вас ми пам'ятає світлу збережем
І крізь життя у душах невідлучно
Ваш труд великий гордо понесем.*

*Низький поклін вам, дорогі бабусі,
Привіт вам, наші любі матері!
Від всіх дітей я в пояс поклонюся
За те, що ви вставали до зорі
І з пелюшок — нас в люди виводили.*

Н. Ч.

МОЇЙ МАМІ

Вірш з України

*Мама — перше слово, вимовлене мною,
Мама — перша подруга моя,
Мамо, все святе пов'язане з тобою,
Мамо, лиш у тебе вірю я.*

*А літа летять, летять невпинно,
Адже щойно я була дитям,
А тепер — доросла вже людина,
Що ступа на самотійний шлях.*

*Роки, що біжать, тебе обходять,
Хоч здоров'я, правда, вже не те,
По землі дорослі діти ходять,
Серце ж в тебе, мамо, молоде.*

*Знаю, що у мене ти вложила
Частку серця свого і життя,
Ще б сто літ ти на землі цій жила,
Ще б сто літ дивилась в майбуття.*

*Хочу ще сто літ дивитися на тебе,
На таку красиву й молоду,
Тільки, мамо,, плакати не треба,
Сльози вроду нищать дорогу.*

*Хочу бачити твої блакитні очі,
Що налиті ласкою й теплом,
Що колись не спали довгі ночі
Коло ліжечка дитячого мого.*

*Я торкаюсь рук твоїх ласкавих,
Добрих рук твоїх торкаюсь я,
Руки ці — це материнська слава,
Сила в них твоя, любов твоя.*

*Я цілую руки ці хороші,
Руки найдорожчої з людей,
Рідна, я несу тобі волошки,
Квіти кольору твоїх очей.*

*Хочу я, щоб ти була щаслива,
Завжди повна ніжності й тепла,
Найдорожча ти моя людино,
Найрідніша, матінко моя!*

*Поряд будем ми, чи ні, не знаю,
Долі надамо її права,
Але де б не була, пам'ятаю,
Що така у мене ти одна.*

*Мама — перше слово, вимовлене мною,
Мама — перша подруга моя,
Мамо, рідна, ти завжди, завжди зі мною,
Ти моє життя, любов моя.*

Др. А. ЛИСИЙ

ДЕНЬ МАТЕРІ

Правильніше мало б бути ДЕНЬ МАТЕРИНСТВА (MOTHERHOOD DAY). Так історія цього дня почалася. Ще в 1872 році в Америці почалися спроби визначити один день на рік, присвятивши його вшануванню материнства. Чомусь ці намагання довго лишилися льокальним явищем. Аж на початку цього століття відновилися старання зробити такий день всенациональним святом. Нарешті, завдяки невтомній енергії однієї молодої жінки з Філяделфії Анни Джарвіс, ці спроби знайшли значно поширену увагу. В 1908 році Світова Конференція Єпископійальної Церкви в Міннеаполісі прийняла резолюцію про визнання Анни Джарвіс засновником Дня Материнства. А вже кілька років пізніше, 9 травня 1914 року, президент Вудров Вільсон підписав закон про визначення другої неділі в місяці травні всенациональним святом Дня Матері в цій країні.

На початках це свято мало значно глибшу ідею і значення, ніж пізніше, а особливо в наших часах. Ціла нація вшановувала матерів за їхню велику самопосвяту у будіванні морально сильної родини, виховання і виховання дітей згідно з всеприйнятими законами християнської моралі, добра та високих духовних якостей, любови до батьків, до ближніх, до нації. Кругом авторитету матері будувалася міцна, стабільна родина. Така родина була підставою міцного суспільства, а тому і держави. Вдячні діти вшанували своїх матерів не тільки за те, що вони дали їм життя, але також і за те, що вони своєю материнською любов'ю і мудрістю проклали їм дорогу у життя, своєю самопожертвою і наукою підготовляли їх до повноцінного життя та праці у світі повному труднощів, а навіть і небезпек.

ДЕНЬ МАТЕРІ з часом набрав більш комерційного значення, які і інші періодичні річні свята в цій країні. Нові закони, всемогутній доляр, нові рухи, нові погляди на родину, суспільство, державу змінили також у великій мірі дух і значення Дня Матері. Не дивно ж, що Анна Джарвіс провела останні роки свого життя в боротьбі проти комерційності цього Свята, яке вона сама колись допомогла створити.

В українським народі слово МАТИ є святе. Найбільші цінності у нашій народі часто носять назву матері: Україна-мати, земля-мати, Батьківщина-мати, Церква-мати. Ми радо прийняли Свято Матері у своє життя, бо мати в нашій народі завжди посідала заслужено високе місце пошани, любови, авторитету. Українська мати на протязі історії нашої була великою страдницею, як також і рятівником субстанції народу у найчорніших часах його життя. Природній інстинкт матері до оборони і збереження родини і своїх нащадків став особливо сильним в української матері як наслідок безлічних небезпек і страждань, які постигали наш народ у минулому: війни, голод, терор, гітлеризм, неодно-

разове спустошення країни починаючи з далекого минулого і кінчаючи часами теперішніми. І вона, українська мати, з давніх давен виносила дітей своїх в життя часто ціною власної саможертви. Благородність її, любов та скромне, але велике материнське серце завжди були з ними в часах радості, також і часах горя. Тому не дивно, пошана до матері є однією з добрих прикмет нашого народу.

З ЖИТТЯ ОДУМ-У В МІННЕСОТІ

УПРАВА ОДУМ-у і ТОПу цим висловлює щире подяку всім ОДУМівцям і ТОПівцям, які прийняли участь в цьогорічній продажі великодних писанок на користь ОДУМу. Акція пройшла успішно. В ній взяло участь 45 одумівців і топівців. Дирекція корпорації Баерлі висловила подяку нашим членам за їхню працю під час цьогорічного великоднього сезону.

**

ДО ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ на Українознавчі Студії цього літа з філії ОДУМу Міннесоти ідуть: Ліда Ярмулович, Ліда Полець, Соня Лиса, Катя Лютаревич. Бажаємо їм доброго успіху в науці.

**

НА ПОТРЕБИ ОДУМу замість квітів у пам'ять сл.п. Олександри Лисої зложили: Катерина Філіпович — 75.00 дол., Олександр Полець — 25.00 дол., Євгенія Коц — 15.00 дол. Володимир і Анатолій Лисий щиро дякують всім, що пожертвою на ОДУМ чи на „Українські вісті“ вшанували пам'ять їхньої матері.

**

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ОДУМу Міннесоти останньо виступила на таких святах: Громадське Свято Т. Шевченка — 16 березня, Шкільне свято Т. Шевченка — 22 березня, на запрошення міста Ст. Клауд — 4-го травня, на День Матері при парафії Св. Михаїла — 10-го лютого. Капеля виступала під керівництвом п. Володимира Вовка, крім останнього виступу, яким, через відсутність п. Вовка, диригувала Наталка Лиса, СВУ.

**

ТАНЦЮВАЛЬНА група ОДУМу, під керівництвом Ліди Полець виступила на святах Т. Шевченка, також у місті Ст. Клауд і на Святі Дня Матері.

**

УПРАВА ТОПу Міннесоти бажає післати бажаючих членів ОДУМу і Юн. ОДУМу на двотижневий Курси Бандуристів, які в цьому році відбудуться після Табору виховників на оселі „Україна“ в Канаді. Батьки, які бажали б післати своїх дітей на ці курси повинні зголоситися до п. Олександра Полеця, СВП за дальшими інформаціями. Тел. 781-8204.

МОЛОДА УКРАЇНА

Ціна 1.50 дол.
в США і Канаді

If not delivered please return to:

Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

N. - J. SPIVAK LTD.

1158 Wonderland Road
LONDON, ONTARIO
N6L 1A6
(PRE-MIX CONCRETE)

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street — Toronto 9, Ont.
Tel.: 762-8751

В нас можна набути • книжки • українські часописи та журнали • пластинки • друкарські машинки • різьбу та кераміку • полотна • нитки і вишивки

Маємо великий вибір дарунків на різні okazji.

ПРОСИМО ЛАСКАВО НАС ВІДВІДАТИ!

"UKRAINA" VACATION RESORT INC.

"УКРАЇНА" ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ

Board of Directors: P. O. Box 1716, Stn. "A", London, Ont., Canada N6A 5H9

Resort: R. R. 1 (Gore Road), Dorchester, Ont., Canada N0L 1G0

Tel: (519) 455-9939 (519) 453-6130

Оселя розташована на окраїні м. Лондону, Онт., Канада. На оселі відбуваються Курси Виховників ОДУМ-у, Відпочинково-Виховні Табори Ю-ОДУМ-у, Спортові Табори ОДУМ-у, Кобзарські Табори ОДУМ-у, одумівські зустрічі, з'їзди, конференції, пікніки та різноманітні імпрези. Залі оселі, з модерним кухонним устаткуванням та зі смачними українськими стравами приміщують 800 осіб, включно з новопобудованою залею „Полтава“, і надаються на різні імпрези. На оселі також є модерний будинок для таборування, який приміщує 50 дітей, великий модерний басейн та інші будинки. Оселею керує Рада Директорів. Голова — Б. Яремченко. Зацікавлених прошу писати або телефонувати на повище подану адресу. При нагоді відвідайте оселю, а ми будемо сердечно вітати Вас.

Інформує І. ДАНИЛЬЧЕНКО — заст. голови та орг. референт